

A D É U
1 9 9 0

BON

ANY

1

9

9

1

RESSÓ

DE CAMPOS

REVISTA MENSUAL

Any 3, Núm. 25 - Desembre 90 - 200 Ptes. (I.V.A. Inclòs)

RESSÒ

Revista mensual
ANY 3
Desembre 1990

Edita: Obra Cultural Balear de Campos
Informació i Correspondència:
Apartat de Correus Núm. 40 - CAMPOS
Coordinador: Joan Adrover i Mascaró
Coordinador Fotografia: Fotos Vidal

COL·LABORADORS:

Miquel Adrover i Monserrat
Miquel Adrover i Mascaró
Xesc Adrover
Toni Amengual
Margalida Ballester
Sebastià Covas
Damià Huguet
Joan Juan Pons
Clementina Kokkelink
Josep Lladó
Jaume Lladó
Gori Mas
Magdalena Mas
Joan Monserrat
Miquel Monserrat
Pere Ollers
Antònia Serra
Antònia Sitjar
Damià Andreu Verger
Núria Vives
Sebastià Moranta
Magdalena Juan
Guillem Mas i Forteza
Apol·lònia Vanrell
Maria Barón
Monserrat Alcaraz
Aranu Perelló
Francesc Miró
Josep Antoni Sala
Margalida Martorell
Francesc Blasco
Margalida Oliver
Pere Adrover
Esteva Tomàs
Francesc Mas
Guillem Mas i Ferrari
Damià Prohens
Miquel Bordoy

Subscripció: 2.200 Ptes. anuals
Preu d'aquest exemplar:
200 Ptes. I.V.A. (Inclòs)

Dipòsit legal: PM.951-1988

Maquetatge i impressió:

ADROVER - CAMPOS
Tel. 65.02.02

Portada: Joan Monserrat
Sebastià P. A. C.

Índex.....	Pàg. 2
Editorial	Pàg. 3
Lletres a la tieta	Pàg. 4
Diuen que'	Pàg. 5
Cartes dels lectors.....	Pàg. 6 - 7
Agama	Pàg. 8 - 9
Eleccions Locals: una fita	Pàg. 10
La necessitat d'una entesa	Pàg. 11
Un homenatge merescut	Pàg. 12
La mort d'un personatge singular ...	Pàg. 13
Els fruits recents	Pàg. 14 - 15
Sobre la prehistòria	Pàg. 18
El futur de la plaça de Ca'n Pere Ignasi	Pàg. 19
Fent una volta per la vila	Pàg. 20 - 21
Notícies breus	Pàg. 22 - 23
Pel seu nom els coneixereu	Pàg. 24 - 25
Anem per feina	Pàg. 26
Un llibre molt especial.....	Pàg. 26
Els ocells del nostre terme	Pàg. 27
Coses de mestre Lluent.....	Pàg. 28
Atletisme.....	Pàg. 29
Ciclisme	Pàg. 30
Entrevista: Francisca Villalonga	Pàg. 31
Escacs	Pàg. 32
Ràdio Club Cultural	Pàg. 32
Fora de banda	Pàg. 33
Bàsquet	Pàg. 33
Entrevista: Joan Jaume Sastre	Pàg. 34

L'equip de Ressò vol posar de manifest, una vegada més, que només seua opinió als articles signats per la Redacció i per l'Editorial. Els altres són d'exclusiva responsabilitat dels autors, que exerciten el dret constitucional de la llibertat d'expressió mitjançant la Revista Ressò.

POLÍTICA D'INTERESSOS PARTICULARS

0

POLÍTICA PER AL POBLE?

Quantes vegades no hem sentit dir «la política és bruta»? Moltes, i segurament amb motiu. Ara bé, no creim que això hagi de ser per sempre així. Més aviat hauríem de dir «certs polítics fan política bruta», afirmació que s'adapta molt millor a la realitat. No és la política en si que és bruta, sinó els personatges, sovint terriblement negatius, que la controlen. I la controlen amb el beneplàcit d'un poble que periòdicament legitima unes persones amb l'esperança que aquesta vegada sí que faran allò que durant el període electoral ens prometen. Però no, el temps passa i tornam comprovar que hem estat enganats per segona i tercera vegada. Fins quan? Qui ho sap?. Des de Ressò tenim la necessitat d'alçar la veu contra aquests abusos de poder. Perquè no acceptam els polítics personalistes més preocupats per sortir a les fotos de la premsa que pels problemes del seu poble. Perquè estam en contra dels polítics que acumulen riquesa i càrrecs mentre l'economia i el benestar del poble que havien promes de defensar i administrar correctament s'esfondra. I tots tenim prou experiència per poder dir ben clarament que entre nosaltres han predominat personatges d'aquesta categoria. I això ho sabeu tots, perquè en parlau a cava, al cafè, amb els amics. Però és més fàcil criticar i no actuar, que posar-se en marxa per canviar aquestes coses. I és per això que, com a poble, no ens hem guanyat encara el dret a tenir, de moment, res

millor del que tenim.

La vida al nostre poble podria ésser molt més digna i rica humanament. L'economia, administrada amb intel·ligència, podria estar ben repartida, amb benefici per a tothom. Però no, els beneficis públics que genera el nostre poble queden en mans d'uns pocs gràcies a les connexions d'aquesta minoria amb els nostres polítics. Però no volem donar una imatge únicament negativa i pessimista de la vida col·lectiva. Sabem que tot pot ser molt diferent i millor si les persones que ens representen mirassin pel poble i no per les seves pròpies conveniències.

Voldríem les coses molt diferents. Uns polítics al servei del poble i no un poble al servei d'unes poques persones. Uns representants que fessin allò que prometen en demanar-nos el vot. Unes persones que es dedicassin amb cos i ànima, que per això cobren, a dur a terme els programes electorals que amb tanta eufòria com falsedat ens ofereixen cada quatre anys.

Acceptaríem unes persones que, sincerament, ens explicassin què es pot fer per treure el poble de l'actual situació. I, sincerament, vol dir clarament i sense promeses enganyoses. Si només es veuen capaços de fer un poc de feina, que ho diguin. Almenco hauran estat honests. Però s'han d'haver acabat les preses de pèl col·lectives. I, sobretot, és ben hora que ens acostumem a exigir el compliment dels programes electorals . . .

SEBASTIÀ PONS MAIMÓ

SERVEI D'AIGUA
PALES CARREGADORES
TRANSPORTS EN GENERAL

Carrer Jaume I, 40
Tel. 65.10.15
07630 CAMPOS

DISTRIBUCIONS

MIQUEL MAIMÓ OLLERS

- Cerveses San Miguel
- Llet Agama i Asturiana
- Aigua Font Sorda
- Vins Oliver

Santa Bàrbara, 12 - Tels. 65.25.32 - 65.07.38
07630 CAMPOS

Lletres a la tieta

Campos, Desembre-90

Enyorada tieta, com cada mes m'adreç a vós, aquesta vegada però, amb més sentiment que mai, si això és possible, i amb desigs renovats de tornar-vos abraçar, cosa que, almanco de moment, és impossible, les obligacions de cada un són massa per fer-ho caure bé. Ens queda el conhort d'alegrar-nos pels altres i de saber que, si feim bonat, els reis no s'oblidaran de la nostra carta, que, amb tanta insistència, els feim arribar any rera any. Qui sap si aquesta vegada intentant captivar-nos de bell nou, amollaran amb la màniga ampla. Jo esper que sí, encara que també esper que arribin un poc més tard que de costum: devers l'estiu, o «entre i entre» que solen dir, ja en parlarem.

Els reis, tieta (que de beneïts en tenen el que jo tenc de canari) ens han fet la clau del lloro. Qui més qui manco, intentant arribar a qualque cosa, enviava carta a més d'un d'ells, idò ara això s'ha acabat, han fet una mena de consorci, i les cartes s'hauran d'enviar a la mancomunitat reial. Ningú no podrà passar-se de llest. Ses majestats, en comptes de lluitar per mantenir els respectius prestigis, han decidit fer front comú, la qual cosa els ha de permetre esbrinar els duplicats i de ben segur que eliminant les competències internes, s'estalviaran un bon caramull d'obsequis, i a més es podran permetre la llibertat de fer-los arribar quan els passi pels nassos. Nosaltres també ens estalviarem una bona part de les garrofes.

En part han fet bé, tanmateix sabíem que tot era u i tanmateix tothom sap qui són els reis. De cada vegada les il·lusions es perden més aviat, és una llàstima perquè aquell misteri i aquella espera, almanco per un dia, ens feia sentir un no sé què.

Els obsequis arribaran tieta, i a la llarga el 91 serà un bon any. L'experiència ens demostra que el període normal de gestació de les realitzacions del màgics compleix períodes que van de quatre en quatre, i mirau per on l'any vinent els fa.

Per tot això, i mentre esperam el mes de Maria, gaudirem la inauguració de les noves dependències municipals. Veurem enllestides les obres de la residència, però convé esperar un poc, amb aquest temps tot refreda molt aviat.

Ja sé tieta que el cine també us agrada, com a molts d'altres, però fins que la brusca de les televisions privades no espassi un poc és endebades intentar-ho, les grapades no duen en lloc.

És per demés voler tenir les places netes i enramellades, el vent i les gelades ho foten tot.

El llum del carrer no és un tema tan urgent com això, i què en veis molts que ara surtin a la fresca?

No us deia jo que la problemàtica de la llet s'arreglaria per ella mateixa? ara que hi ha menys vaques i que fan manco llet, és evident que el problema no és tan gran.

Què heu d'anar a parlar ara de xiringuitos si no en trobaríem cap que, ni regalats, els volgués obrir.

Renou els vespres? i què no dormiu amb les finestres tancades a l'hivern?. I llavors, demanam silenci i quan en fan també ens queixam. I és que és tan guapo el silenci, els compositors en fan música amb ell, tieta.

Quatre anys tieta, ja ho havia dit, quatre anys.

Després de parlar-vos dels reis també us volia parlar del betlem, però he arribat a la conclusió de què, tenint present que qui més qui manco té el seu ben gelós, val més deixar-ho anar, i això que amb la qualitat de les peces que hi ha per aquí en podríem fer un de primera. Muls i cagadors, sobretot, no en faltarien.

Res tieta, que Nadal ja és aquí i no voldria per res que em fotessin els indians del trast. Pel que pugui ser no els perdre de vista. Au idò, que tot vagi bé i anau alerta al sucre, al colesterol i a les pujades de sang, són efectes secundaris dels excessos.

Molts d'anys, salut i a reveure.

P.D. No us en parl, però me'n record.

IUEN QUE . . . DIUEN QUE . . . DIUEN QUE

- El Col·legi Joan Veny i Clar inaugurarà passat Reis un nou menjador escolar

- El «supercontracte», perdó volíem dir «superpacte» entre els dos cappers de la política municipal campanera està signat. Ni en Rockefeller ni n'Onassis en sabien tant . . .

- Hi va haver un bon soparot a Campos, tot pepe hi era.

- Va venir el concho de Palma i va donar esperances i caritat.

- N'hi havia de corbatum i corbatam.

- Un dia de porc tot es xuia.

- Les sorpreses no acabaran amb el pacte signat per la Unió Campanera i el Partit Popular.

- Un dels motius del pacte és que aquell campaner que tenia possibilitats devers Madrid les ha perdudes paulatinament.

- Els favors s'han de pagar (o tornar).

- El pacte no ha estat del gust de tots el que abans havien participat en una o altra candidatura.

- La Unió Mallorquina va fer la guitxa a la Unió Campanera.

- En el pacte, a nivell de comunitat, també hi participarà la Unió Mallorquina.

- Tot això és molt mal d'emprenedre.

- Fer tornar l'aigua vi és difícil però fer que el vi torni aigua és impossible.

- Aigua i oli no es podran mesclar mai.

- Un de la vila se'n va cap a Ciutat i un de Ciutat ve cap a la vila.

- Pareix que s'entenen bé.

- Tant hi ha d'allà a aquí com d'aquí a allà.

- Amb el Batle i el segon n'hi ha dos de bons, ara s'han comprat una bicicleta d'aquelles dobles i han pres per tasca passejar-se de cap a cap del poble trenta-tres vegades cada dia.

- Sembla que el pròxim Ministre d'Agricultura serà camponense Puertense. Perdonau no volíem dir això, ho repetirem.

- Sembla que el pròxim regidor dels pagesos no serà fora-viler.

Tampoc no era això que volíem

dir, ho tornarem provar.

- Sembla que el pròxim Conselleiro de fora-vila serà del pepe's band.

Tampoc no és això exactament el que volem dir.

- Ens han dit que diuen que el pròxim Conseller d'Agricultura i Pesca podria esser campaner. És a dir, que un campaner que no sap res de fora vila i que quan hi va només és per sopar de matances serà el que dirigirà el destí del camp. (És molt bona aqueixa).

- Que Déu tenguí pietat dels pagesos . . .

- Ai, ai, no heu d'ésser dolents Kanyelles boys and corp., perquè si no, vendrà aquell que vosaltres sabeu i us posarà a la retxa.

- I ara, Tià, que farem els pagesos, si tu t'afiques dins la conselleria?

- Ben aviat hi haurà un pavelló esportiu cobert

- Els joves tendran una pista d'Skate al poliesportiu municipal.

- Almanco en confien.

- El vot és a partir dels 18 anys.

- Allò que els teixos van magres, és ben vere, perquè així ho varen demostrar amb el darrer full dominical informatiu de l'Ajuntament i dels Pepe's band and Kanyelles boys corporation.

- N'hi ha que s'estimen més tancar la finca, cobrar 15.000 pts per quarterada i enviar els obrers a l'atur.

- O a fer feina a un altre poble!

- Per ventura hauran guanyat més que no es pensen!

- I què farem amb tantes quarterades sense conrar?

- A la Torre de ca'n Cos no saben com l'han de vestir.

- Vestir o posar capell?

- Patrimoni haurà de fer més d'una passada per Campos.

- No bastarà una.

- Però, per ventura, una serà per dinar.

- I una altra per aprovar enderrocaments.

- Devers Sa Ràpita tendran enllumenat nou.

- Pagat pel Govern, és clar, Balear.

- I pels mallorquins, o no?

- També devers Sa Ràpita, n'hi ha que pensen haver comprat i ara no ho tenen tan clar.

- Devers Ses Escoles han obert un forat.

- Cada vegada asfalten pitjor.

- No, no, és un forat d'una altra casta, serà per anar a beure, fumar, i altres coses, com passar el temps.

- Idò és igual, serà per caure-hi.

- S'anima Campos «la nit» i llavors se queixa En Sostre.

- Un campaner, compra accions d'Agama a tothom.

- Però no les compra per ell, aquest sempre actua baix baix.

- Sa qüestió és arreglar això de la llet.

- Tot sia per això.

- A colom vell porgueres?

- Venudes les accions, l'amo estarà content i els pagesos podran cobrar, i En Biel més content perquè el podran votar, tarara, tarara.

- No hi haurà tants de vots com això.

- L'amo de sa possessió va quedar com un senyor.

- Al debat sobre La plaça de Ca'n Pere Ignasi se varen donar a conèixer cosetes importants.

- Per exemple que Ca Na Quart no serà tomada tan fàcilment.

- N'hi ha que confonen la gimnàsia amb la magnèsia.

- I que la Casa caurà si s'Ajuntament vol.

- I que s'Ajuntament ja té previstes unes Fases, quines?

- Hi ha molt de grip per la vila.

- Fins i tot el Rector n'ha patit.

- Es metge de guàrdia és més atent del que sembla.

- Per uns.

- Ho deixam per una altra.

- Aquest mes tothom ha de menester la targeteta del NIF

- Millor seria poder emprar una VISA ORO

- O tenir accés a despeses de representació.

- Més d'un entre NIF, IVA, IRPF, i altres herbes s'escaldarà.

- Que ses pasteres d'es carrer Major estarien molt millor una sí i s'altra no.

- que estarien molt més bé si fossin de paret seca com han fer a sa placeta d'en Torrente Ballester and Pepe's Band

- que això no és més que ciment,

no és hàbit per al carrer Major qui hi passa tanta de gent i tothom va de lo millor.

- Que en Joan «Cassalla» era un bon pareller i un bon obrer, però que va passar la major part de la seva vida a Campos ben en condicions de marginat.

- Ara que ja cobrava per vell, la mort el trobà amb les catiusques posades quan un matí havia començat a arreglar animals devers la bovera de Son Lladó.

- Al local de la Tercera Edat, fa un parell de setmanes, hi va haver foc i fum, però no va ser res.

- Crida l'atenció la fam de protagonisme de certes persones representatives del nostre poble, desplomant els altres per posar-se plomes a ells mateixos. A què arribam!

- L'insubstituïble. . . se penja medalles que no li corresponen.

- El dia de Santa Cecília se'n va penjar una.

- Hi ha serveis d'informació amb molta de solfa

- Les monges del Sagrat Cor administraran la Residència.

- És la única cosa que sabem, poques setmanes abans de la inauguració.

- Gran part del vestuari de la darrera obra de teatre del grup mallorquí ESTUDI ZERO (a estrenar les properes Festes de Nadal) ha estat confeccionat per dues campaneres: na Margalida Martorell i na Maria Miró.

He llegit a un diari mallorquí una bona notícia. Ja era hora! Ja començava a creure que la nostra premsa només se'n recorda de donar les notícies que fan por a la gent i la mantenen preocupada. Excepcionalment, però llegesc això: a partir de dia primer de gener del 1991 les oficines de Correus de tot l'Estat espanyol recolliran les piles de mercuri i cadmi usades. Aquestes petites piles són les que trobam dins els rellotges, calculadores i màquines de fotografiar.

Convendria que tothom sapigués que tocant-les, quan un nin les se posa a la boca, o si les tiram a qualsevol lloc correm un greu perill. Són molt tòxiques, sobretot per-

què el mercuri és un element molt perillós per qualsevol organisme viu. Un 70% de la contaminació per mercuri que es dona a la Terra prové dels materials utilitzats per fabricar aquestes piles.

El procés de recollida serà senzill: en comprar una pila d'aquestes característiques rebrem una capsa feta aposta per dipositar-hi la pila usada. Aquesta capseta es deixarà a qualsevol bústia de la xarxa de recollida de Correus, entitat que centralitzarà aquesta campanya fent-les arribar a empreses especialitzades en neutralitzar-les o reciclar-les.

Salut i ecologia!

Es Jai de Son Peret.

SOM CAMPANERA.

Som de Campos, vila plana,
ampla, rica, com el meu cor.
Té a n'és camp molt bona anyada,
i en el poble, ric tresor.
Té una Església adornada
com no se'n veuen d'iguals
i són molt anomenats
els nostres Banys Termals.
Som estirada i feineria,
quasi tot jo ho sé fer:
sé pujar a sa figuera
i collir a s'ametler,
enrevoltar sa taparera,
segar alfals i fer prebers.
M'agrada anar a sa llaurada
i dur es dinar a n'és pareller
i el vespre fer qualque vetlada:
cantar i riure bé!!
Res millor dit, som campanera,
ja ho sabeu si m'heu de mester.

Anònim.

Encara que un poc tard no volem deixar de recordar una festa de barri que s'ha anat fent popular dins Campos i que demostra que amb la feina d'uns 'pocs capdavanters i l'empenta, ajuda i costat d'un altre grapat d'amics es poden fer moltes activitats i, el que és més difícil, aconseguir que tinguin durada.

El dissabte dia 29 de setembre, la Plaça d'Es Pou Nou celebrà les Festes Populares de Sant Miquel. El so de les xeremies, que tants records duïen als més vells, des d'un principi convidaven a tota una multitud d'al.lots de tota mida a començar les tradicionals carreres de cintes, joies i sacs. «Sa meva està més brodada que sa teva!», «Aquell no pot córrer, ja ha agafat una canya!» I així ..., tots arribaren al seu regal o sorpresa!.

Més tard, la caliuada

de cinc focs convidava a participar a la «Gran Torrada: llangonissa, botifarró, pa i vi. Tot de franc i fins que s'acabi.»

El popular conjunt «Sa Calobra» animà fins passada la mitjanit a seguir amb aquelles hores d'alegria. Mentre uns miraven i reien, els altres ballaven i reien més.

Abans d'acabar foren molts el qui animaren a la comissió de festes d'Es Pou Nou i oferiren la seva ajuda per l'any que ve, per afegir-la a aquells bons col.laboradors, veïns i molts d'altres amics i simpatitzants que amb l'Ajuntament, i altres entitats feien possible aquell dia d'amistat i de bulla

*Comissió de festes
de Sant Miquel
Es Pou Nou*

ENCONTRE DELS QUINTOS DEL '66

Els companys de la Quinta del '66 ens reunírem altra vegada el 20 d'Octubre d'enguany. Aquells qui varen tenir aquesta idea, o maldecaps segons es miri, es poden sentir ben satisfets pel bon ambient de germanor i companyonia que es va respirar aquell vespre.

Gràcies als bons companys que animaren la vetlada, tot i que no poguessin obrir el nostre ball. En tornar-hi, salers i saleres junts ens anirem més prest, per si cas hi ha qualque inesperat 'espontani' que, com aquesta vegada,

estreni el ball.

Amigues i amics, només resta el desig de seguir amb la simpatia i el dinamisme que, quasi sense adonar-nos, continuà viu entre nosaltres.

Esperam de tot cor poder-nos tornar reunir tots plegats i compartir l'Eucaristia, un bon sopar i una altra animada vetlada.

M.M., amiga i quinta.

Uep amics de RESSÒ!
Com estau? Supòs que sabeu
que som en Damià, aquell qui
feia la gran majoria de fotos
per a aquesta revista. Com cada
estiu, he volgut agafar una
activitat, només que enguany
amb aquestes característiques:

- anar a un país estran-
ger
- i no només per un
mes, sinó que per tot un any
- i amb la intenció de
perfeccionar-me a uns quants
nivells.

Vaig adquirint experi-
rències molt interessants i
periòdicament enviaré qual-
que lletra explicant com van
les coses per aquí.

De tot d'una ho vaig
passar un poc malament -som
aquí des del mes d'agost- per-
què encara no entenia l'idioma.
Ara, dia 9 d'octubre, ja me
trobo millor i començo a aprendre
moltes coses. Una d'elles és
acostumar-me a les diferències
entre la vida als Estats Units
i a Mallorca. I us posaré uns
quants d'exemples. Totes les
mesures són diferents: natu-
ralment que comptam amb
dòlars; les distàncies es donen
en «miles» (quilòmetres),

FOTO: DAMIÀ PROHENS

En Damià amb 7 nacionalitats diferents estan representades dins aquest grup
de 10 amics del "Rotary change Students)

«feet» (metres) o «inches»
(centímetres) enlloc de litres,
usen el «gallons» i per pesar
parlen de «pounds» i «ounces»
enlloc de quilos i grams. Pel
que fa la temperatura, no
utilitzen els graus Celsius o
centígrads, sinó els Fahrenheit.

Pel que fa a l'idioma,
poc a poc vaig agafant voca-

bulari i expressions i ja entenc
quasi tot el que em diuen. La
família amb la qual visc també
m'ajuda molt i diuen que aviat
ja somniaré en anglès...

El mes que vé procu-
raré tornar estar amb vosal-
tres.

Memòries a tots de part
d'en Damià Prohens.

Damià Prohens (Hank Ness)
98 West Road, Tacoma.
Wa. 98406 U.S.A.

EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIES DE LA SERRA DE TRAMUNTANA

VISIONS DE TRAMUNTANA

D'EN FRANCESC ALBURQUERQUE

Del 22 al 26 de desembre. Inauguració dia 22 a les 19 h.
Horari de visita: d'11 a 13 h. i de 19 a 21 h.

Organitza: Grup Excursionista Campos

Patrocina:

Ajuntament
de Campos

Col·laboren:

O.C.B.
Delegació Campos
G.O.B.
Delegació Campos

SALA DE
CULTURA

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

- CAMPOS -

AGAMA: La crisi no s'atura

Quan varen aparèixer les primeres notícies de la crisi d'Agama, RESSÒ va començar a informar sobre aquest tema i procurant donar les notícies que s'han anat produint amb el màxim d'objectivitat. Seguint la mateixa línia, volem contar-vos les darreres noves aparegudes les passades setmanes.

-Sembla que hi haurà una reducció del nombre de treballadors tot d'una que els nous propietaris es facin càrrec de l'empresa. Es parla de reduir l'actual equip de 230 persones a 150, és a dir que uns 80 obrers perdran el seu lloc de feina.

-La venda encara no està totalment tancada, i sembla que a darrera hora han aparegut més divergències dins l'aspecte comptable i els balanços que s'han fet no quadren amb les realitats que els compradors descobreixen darrerament. Per tal de fer un estudi comptable ben seriós s'ha creat una comissió formada per personal de l'empresa compradora, per membres de l'actual Junta Rectora i per persones de confiança del President Canyelles.

- Si aquests 80 obrers que poden perdre la seva feina són uns dels primers perjudicats, també a Campos hi ha més repercussions ben negatives que intentarem quantificar per tal de comprovar quin ha estat el preu pagat per Campos amb aquest conflicte. Tot i que no tots els mals provenen de la crisi d'Agama, perquè com tothom ja sap és tot el sector lleter que passa per uns mals moments.

Un dels titulars de la nostra portada reflecteix unes pèrdues que s'acosten als mil milions de pessetes. Ara demostrarem com hem deduït aquesta elevadíssima xifra.

1er - BAIXADA DELS PREUS

Fa un any el pagès va arribar a cobrar el litre de llet a 50 ptes. Ara, just just arriba a les 40 ptes. Si multiplicam aquestes 10 pessetes de reducció pel volum de litres produïts a Campos durant tot un any, és a dir 80.000 litres cada dia per 365 dies, ens donarà uns 30 milions de litres munyits. D'aquí resulten 300 milions de ptes deixades d'ingressar pels pagesos en concepte de baixada de preus.

2on - EL DEUTE D' AGAMA

Actualment aquesta empresa deu uns 320 milions als ramaders mallorquins, la meitat dels quals aproximadament són de la nostra comarca.

3er - RETRÀS EN ELS PAGAMENTS

Amb l'excusa de que AGAMA retrassava els seus pagaments, les altres empreses lleteres han seguit la mateixa tàctica, i els pagesos cobren la llet amb un retràs de 30 a 45 dies.

Si Campos entrega uns 80.000 litres diaris a 40 ptes/litre representa que 100 milions de ptes arriben aquí amb 45 dies de retràs i això és com a mínim, una pèrdua important d'interessos del pagès. Però beneficis per les centrals lleteres ...

4art - DAVALLADA DE LA PRODUCCIÓ

Per tots els problemes esmentats el pagès ha anat a reduir despeses, especialment les destinades a pinsos i millora genètica. Això implica una davallada de la producció que podem fixar en un 20 % o bé 16.000 litres/dia, equivalents a 230 milions cada any.

5è - ENDEUTAMENT PROGRESSIU

Amb aquesta crítica situació el pagès ha vist créixer els seus deutes arribant dins certes famílies a situacions extremes que posen en perill la supervivència de l'explotació familiar. Aquest deute va en augment, i com a prova tenim la gran quantitat de crèdits subvencionats que la major part de ramaders han sol·licitat.

6è - PÈRDUA DEL VALOR DE LES ACCIONS DE LA COOPERATIVA DE SON SUNYER

Aquestes accions es cotitzen a hores d'ara a 2.000 ptes i la seva valor abans de la crisi era de 10.000 ptes.

Resumint, i per donar-vos la xifra global que expressa el cost econòmic d'aquesta crisi,

per davallada del preu de la llet	300 milions
pel deute d'Agama	160 «
interessos (no quantificats)	
descens de la producció	230 «
endeutament	200 «
	<hr/>
	890 «

Si es poguessin calcular els interessos perduts i les pèrdues per la desva-

Segueix ➡

lorització de les accions, creïm que encara superarem el milenar de milions.

I encara no acaba aquí. És ben imaginable que les repercussions dins altres sectors productius de Campos són notables, sobretot per a les empreses relacionades amb l'agricultura. Seria interessant fer una enquesta entre els comerciants de Campos que venen pinsos, adobs,

maquinària agrícola, instal·lacions per regar, etc. que segur ens dirien que la crisi també els ha tocat ben fort.

Redacció.

NOTA: El mes passat i referint-nos a l'anterior Junta Rectora d'Agama escrivíem que havia «provocat» la suspensió

de pagaments, però de fet volíem dir que l'havia «presentat».

També dèiem que, em opinió de RESSÒ, s'havia d'haver informat de l'estat econòmic d'Agama amb més antelació. Hem sabut que aquesta informació es va donar el mes d'Abril, i seguim opinant que s'hagués pogut donar molt abans.

AGAMA: UNA NOVA ETAPA?

Agama canvia de propietaris

Ha estat notícia devers mitjan novembre la compravenda d'accions d'AGAMA a 2.000 pts/acció o a canvi d'una acció «nova» per cada 5 venudes. Aquesta operació era feta per un campaner ben conegut al món de la pagesia, en nom propi.

Tot comença en canviar de Junta Rectora de la Cooperativa de Son Sunyer que, convé tenir-ho clar, no és propietària d'AGAMA, si de cas una important accionista (cosa que no s'ha sabut mai cert i segur; per uns la Cooperativa tenia un 80 % i per altres no arribava al 25 %). La Junta comença a moure's i cerca comprador. Pareix que el troba. La compra d'una Societat Anònima vol dir la compra d'accions suficients per governar-la. En alguns casos és necessari un 51%. En altres, un 5% pot ser suficient.

El Consell d'Administració d'AGAMA, aquest sí òrgan d'actuació i de voluntat de la S.A., convocà per dia 5 de desembre una Junta General Extraordinària per fer una operació de traspàs, mitjançant una reducció a 0 del capital i una simultània ampliació de 228.480.000 pessetes que suposarà una emissió de 22.848 accions «noves» a 10.000 de no-

minal. És una forma de comprar la S.A. i de reduir els problemes que generava tenir dues Sèries d'accionistes A i B. A més de tenir una majoria per qualsevol decisió important (fusió, OPA, etc)

Què passa amb la suspensió de pagaments? Tot segueix aparentment igual. S'ha d'anar a fer un conveni entre AGAMA i els creditors, només que ara el

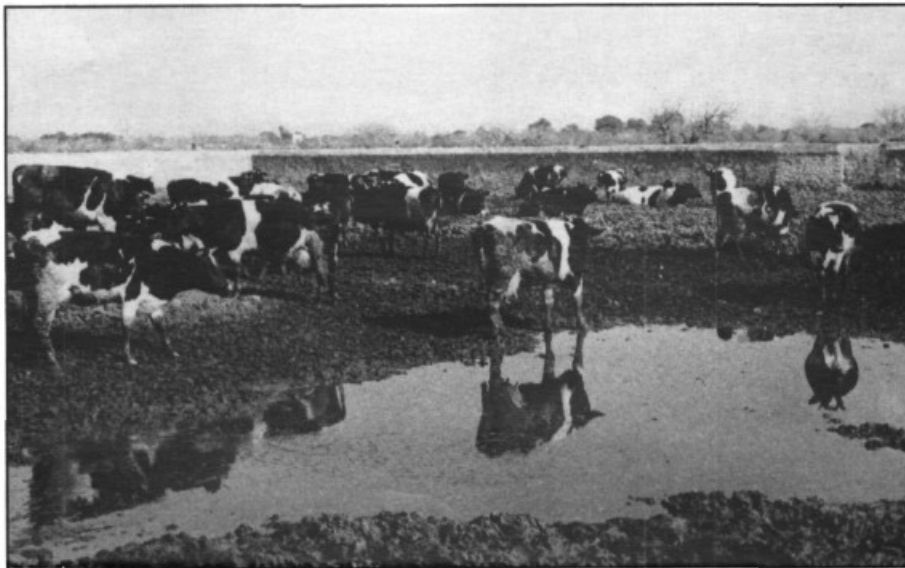
ser en estudi en aquests moments. El temps ho dirà.

En tot cas la «salvació» d'AGAMA arrossegarà la «salvació» de molts de polítics i tot mel i sucre, que no ha passat res. També suposarà la caiguda definitiva d'alguns noms polítics, sindicalistes i altres que hauran passat per esser els dolents de la pel·lícula.

A hores d'ara, escrivim això dia 25 de novembre, ja s'haurà decidit molt. Esperem que per bé, si més no, de l'Empresa que, en aquest cas, seria per bé de la pagesia campanera. Malgrat tot, ens sembla que aquest no serà el darrer episodi.

Redacció.

FOTO: DAMIÀ HUGUET

propietari d'Agama pareix en disposició real de firmar aquest conveni. Com?. No ho sabem. Posats a especular diguem que possiblement molts de creditors, proveïdors i Bancs, renegociïn els deutes i els pagesos potser igual. Renegociar voldrà dir esperar i aguantar.

O, posats a ser optimistes, els nous propietaris preferiran com a operació d'imatge i de credibilitat pagar als pagesos de formes indirectes que podrien

La llengua,
feina
de tots

ELECCIONS LOCALS: una fita

Demanem — l'impossible

No ens en temerem i ja hi serem. Tothom ho preveu per finals de maig, el darrer diumenge, per esser més exactes. Fa quatre anys estàvem al mateix punt, només que quatre anys més joves, quatre anys manco d'experiència, de galtades i de visions quasi de ciència-ficció o de rondalla.

L'espectre polític a Campos, si bé ho miram, és un reflex de la gent de Campos i de la situació de Mallorca i de les Balears. I això al marge de llistes, partits, sigles, capdavaners, etc.

A Mallorca està predominant la concepció política liberal sense cap trava. A fer punyetes doncs els marginats, els vells sense interès, els malalts de la SIDA o els toxicòmans, o els nins sense pares. Cadascú lluita -és la iniciativa privada- amb els mitjans que Déu (realment és llastimós ficar Déu per mig, però ho fan, uns en un sentit i altres en l'altre) i a la naturalesa li han donat. Aquesta concepció socio-econòmica du, com és clar, que només intervé el poder, el govern, quan no queda més remei, per mantenir l'estat de coses (cas del turisme a les Balears o les carreteres). Això no lleva que per rentar-nos la cara es facin cosetes més per imatge o per aparença (oficinetes a institucions de caritat, etc).

Altres opcions, sense deixar el neo-liberalisme, pretenen, i de vegades ho aconsegueixen, fer creure una postura

més «social», més popular o més d'esquerra. Aleshores es fan i es desfan Campanyes salvífiques pel poble, es donen subvencions a altres institucions, es reparteixen caramels i llepolies (subsidis d'atur, pensions no contributives, etc).

Altres realment amb ideologia social i amb tendència progressista, pel seu mal cap, per la seva divisió o per personalismes, no aconsegueixen mai d'arribar al poder.

El panorama resulta desolador. La política (altre temps l'art de fer possible allò necessari) esdevé un repartiment de senyories, càrrecs, privilegis i potestats talment els temps feudals. La política, si bé pot ser cert que ens la mereixem així, és desgraciadament així, però no té per què ser-ho.

A Campos darrerament s'estan fent quínieles sobre qui o quins aniran allà o aquí. I això és important. Certament. Però «hem de veure-hi clar» com deia el cantautor i saber que tots aquests moviments, als Escacs Polítics, no són més que jugadetes de peó.

Crec que seria bo que els campaners -la majoria- ens féssim a la idea que comptam molt poc, per no dir res. Però el dia que tenguéssim això ben present començaríem a governar els nostres interessos.

En Joan de sa Gerra

RECITAL DE GUITARRA

A CÀRREC DE
MIQUEL ÀNGEL
AGUILÓ LARRIBA

Dimecres, 26 de desembre.

Sala de cultura de "**SA NOSTRA**"

A les 8 h. del vespre.

CAMPOS 1990.

Organitza:

Obra Cultural Balear

Delegació de Campos

Revista

RESSÒ

Patrocina:

Ajuntament de Campos

Col·labora:

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

**A la venda
els números
atrassats
de RESSÒ**

**A la venda
les tapes
per
encuadernar
el 2on tom
de RESSÒ**

LA NECESSITAT D'UNA ENTESA

Assentar les fites del destí és el deure essencial d'un poble que mira el futur amb responsabilitat. Ara com ara, i amb gairebé quinze anys de comportament democràtic i compromís polític, les vacil·lacions han sobrepassat de molt els límits de la intransigència, sense deixar entreveure unes perspectives que facin viable el prosseguir de la col·lectivitat campanera. Hem d'admetre -amb una certa intolerància- que el compromís polític és escàs i minusvalorat en excès, potser perquè l'eficàcia dels polítics que ens han representat és abusivament recelosa, ingènua, i són buits de contingut ideològic els paradigmes als quals estan sotmesos institucionalment. Les ideologies sembla que ja no són -aquí- funcionals; sobretot perquè l'ambigüitat i les discordances diverses han creat dogma en unes institucions públiques que teòricament haurien d'assentar les fites del nostre destí.

Un poble on el desençís -econòmic i social- és admès sense disculpa de cap casta té molt obscur el seu futur. Un poble comandat i dirigit per unes forces polítiques vacil·lants en el seu tarannà ideològic crea uns buits de poder demagògics i genera insatisfaccions que poden te-

nir repercussions lamentables en el difícil prosseguir de la comunitat. Les ideologies -i la defensa de l'estat de dret- han d'incidir en el quefer quotidià d'un Consistori que regeix les directrius d'un poble que sabem i volem nostre. Contràriament, provoquen un desençís que, es vulgui o no, condiciona el diàleg, fa confús el present i, sobretot, no dona caràcter ni personalitat al poder que ens domina i governa.

Guiats per un pacte de grups i de partits certament provocatiu i aferrat a l'encant del poder -a l'èròtica del poder, com diria un il·lustre filòsof-, sense un raonament seriós dels camins a seguir, les perspectives són confuses i evidentment poc viables. El grup amb un major pes polític -i de poder municipal- en l'actual Consistori, es va decantar, ja des d'un inici, per una automarginació ideològica anacrònica i vacil·lant, sense cap senyal clar d'identitat; i això continua essent preocupant. Sobretot tenint en compte els pactes que es varen fer amb unes forces -clarament partidistes- que, sembla, no formaren amb rigor i severitat una responsabilitat de govern. O potser sí. Però la veritat ens indica que l'actual Consistori no ha adquirit uns graus de comportament polític

admissible ni essencialment fiable. És un petit desgavell on tothom s'entén i es desentén segons les conveniències i els compromisos adquirits. Llevat dels socialistes espanyolistes, pocs, i més destenyits que mai, i amb la manca d'un grup nacionalista responsable i decidit, són les forces conservadores les qui, avui, ordenen i comanden. És un conservadorisme -en certa mesura de caire liberal- que dona un to vacil·lant i retòric, poc adient amb la realitat social i política d'un poble desencisat i malmenat per dificultats tan diverses com preocupants.

Es fa necessari, per tant, assentar el camí del futur amb responsabilitat, potenciant unes forces polítiques que facin més possible el diàleg i aclareixin els impulsos que conformen progressisme i conservadorisme, i ben clarament. Perquè un consistori monocolor es guiarà sempre cap a la intransigència, mentre la societat -que és ideològicament diversa en accions i parers- demanarà sempre l'admissió de tots els pensaments intel·lectuals que ordenin i compensin els camins del futur.

Una entesa progressista és un camí amb possibilitats; primerament perquè és

necessària com a contrapunt polític, i en segon lloc perquè pot fer possible una ascensió viable dels compromisos polítics que faran més creïble el poder. No som dogmàtics. Som, essencialment, realistes. Creim necessària la pluralitat de les forces polítiques locals i estatals per tal de provocar el necessari diàleg i millorar les perspectives de futur. El nostre poble cauria en un greu error si es decantàs, majoritàriament, cap a una o altra banda de l'esquema polític que tenim al nostre abast; sobretot perquè tots som indispensables, i les majories, siguin o no conservadores o progressistes, no fan que resulti més eficaç ni intel·ligible el comportament polític que regeix el destí.

Ben oberts al diàleg, demanaríem que els campaners fossin més decidits, més vitalistes, amb les idees ben clares -siguin del color que siguin, perquè totes són factibles. Però demanaríem també una major participació de tothom en la vida política local, en les idees i en els pensaments. Perquè és amb tothom, i des de tothom, com podem fer més viu el poble -la vila- on vivim, i que immensament estimam.

Redacció.

**COMPRA VENDA
COTXES D'OCASIÓ**

TOMÀS RIGO VICENS

Nunyo Sans, 26
Tel. 65.24.22

Part.: Tel. 65.05.39
07630 CAMPOS

**FUNERÀRIA
MESQUIDA**

Telèfon cotxe 908-142180

C/. B. Ballester, 7
Tel. 65.10.87 - 07630 CAMPOS

C/. Sirena, 11 - Tel. 64.01.69
07639 Sa Ràpita

UN HOMENATGE MERESCUT

Coincidint amb la festa de Santa Cecília -divina patrona dels músics- es va retre un homenatge a mossèn Guillem Bennàser i Alou. Un homenatge, no cal ni dir-ho, del tot merescut, perquè aquesta persona, sumament amable i cordial, és tot un símbol de transcendència i de continuïtat dins l'àmbit musical de la nostra vila. No direm que autor d'una obra prou representativa, coherent o sòlida, però sí del tot testimonial, i estrictament sòbria quant a eficàcia i perseverància.

Autor de l'«Himne del Centenari» de la Parròquia, mossèn Guillem Bennàser és una persona culta -un erudit- que ha consentit, i patit amb fervorositat i elegància, la música com un element de supervivència espiritual d'un poble que enyora el seu futur. Uns versos seus, ben explícits, d'aquest Himne al qual m'he referit, ens donen constància de la severitat del seu humanisme: «Aquest temple és l'Obra en la Fe arrelada, / que amb santa Esperança l'Amor ha bastida». Testimoni evident i inequívoc d'un home potser reclòs en un sentimentalisme exageradament divagatiu i ranci, però a la vegada evocador d'una sensibilitat lligada a les fites més essencials de la transparència humana, de la supervivència de la dignitat i de la incidència que tota emotivitat comporta.

Veient-lo pel carrer sembla un místic medieval que observa amb meticulositat els objectes més intrascendents. Al temple, sembla inserit en l'antigor del marbre dels murs que sostenen amb elegància la transcendència d'una fe me-

ditada que ell considera sòbria. Alt i magre -estricte-ment quixotes i esquemàtic-, de mirada profunda i calvície que atorga responsabilitat i caràcter, mossèn Guillem Bennàser no sembla voler pronunciar mai una paraula més alta que l'altra. Meticulós i ordenat, pulcre, sumament tàcit, el tret més considerable en ell és l'elegància. Una elegància que s'accentua en un comportament que transpassa humanisme i transcendència, obertura.

La música és, potser, un afegit; perquè ell és donat a escriure versos, molt ocasionalment, de circumstàncies. Però quan ho fa, lliga l'amor amb la fe i la tendresa, fugint de tota retòrica vana. És, essencialment, un noucentista a qui li ha tocat viure un temps de decennisos metafòrics i de ruptures contundents. I encara que ell potser no se n'adoni, participa igualment en aquest món malgirbat i decadent que

la història ha congriat amb decència, i on tot és, es vulgui o no, vàlid o simple, profund i obert, estrictament mediterrani i nostre.

Home que ha viscut, i viu, la música amb profunda i noble sensibilitat, mossèn Guillem Bennàser és un element, tot un personatge evocador, ple de constància i dedicació. El seu curriculum és breu, però molt elogiable. Per tot això, encarats a les vivències i a l'impacte popular que els fets comporten,

FOTO: FOTO VIDAL

L'homenatge que li hem retut -tots- és una fita que cal tenir en compte, amb tota modèstia, i a la vegada enaltint la dedicació, la perseverància, i no únicament perquè ell s'ho tengui més que merescut; sinó perquè a través d'ell ens enaltime a tots, obrint les portes a la música de pinta en ample.

Redacció.

La llengua,
feina
de tots

Clínica Veterinària

C/. Nicolau Oliver Fullana, 1 - Tel. 65.07.31 - CAMPOS

***VACUNES**

***RAIGS X**

***CIRUGIA**

HORARI: Dilluns a Divendres, de 16'30 a 20 h.
Dissabtes, de 10'30 a 12'30 h.

LA MORT D'UN PERSONATGE SINGULAR

Damià Huguet

Feia cinquanta anys que residia a Campos i amb el temps s'havia convertit en un dels personatges més singulars de la vila. Era natural de Jaén i tenia seixanta-vuit anys. El seu nom: Juan Cruz Sánchez, més conegut popularment per Juanito Cassalla. Així, molt esquemàticament, l'hem de definir com una persona que no cercava cap transcendència, però que omplia bars i carrers de la vila amb subjugant delicadesa, sense obrar de forma despectiva ni tenir un mal comportament amb ningú. Una biografia realment breu per a un home esquemàtic, quasi simbòlic, que atorgava un to de singularitat a la rutina quotidiana.

Magre i arrufat d'espatles, celles gruixades i posat tremolós i indecís, vestia roba de tercera mà i gorra de vellut marronenc socarrat per tres dècades de misèria i d'insomnis. La seva bicicleta -eina inseparable en el seu tràgic incert i desconcertant- tenia les fesomies d'una vella màquina de combat que pels camins plens de clots es guanyava el rovell amb constància. També la sarrieta, gastada i deforme, que duia penjada al manillar, testimoniava els signes inequívocs de mancances contínues del pa i del vi de la necessitat. Tot un embalum simbòlic que formava

FOTO: DAMIÀ HUGUET

un cos que contrastava amb la meticulositat dels gests i l'expressivitat més incongruent, però amb caràcter.

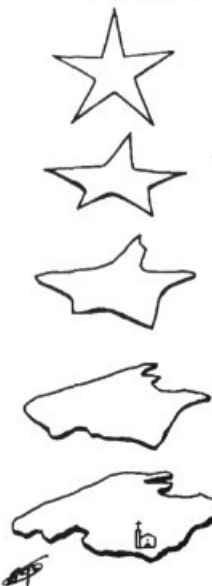
La seva mort, seca, callada, i també inesperada, deixa un buit considerable en el quefer quotidià d'una vila que ja no sap crear uns personatges que atorguin amb la seva presència una singularitat que contrasti amb el esquema més vulgars i adotzenats. Personatges com en Juanito Cassalla no haurien de morir mai, perquè la seva presència ens és indispensable. I no precisament perquè ens sigui útil o no. Sinó perquè ens sapiquem cada un de nosaltres més responsables dins una societat que ja no sap ésser caritativa.

Ara que ja no hi és, potser més d'un li compraria un pa i una llauna de sardines perquè almanco mengi alguna cosa; o li donaria uns calçons i un jersei perquè no patesqui fred. O, perquè no, el convidaria a beure un conyac

en un bar qualsevol mentre li escolta quatre frases intranscendents i alguna paraula obscura. Però tot ja se n'ha anat en orris. Inesperadament.

A en Juanito Cassalla serem molts qui el tendrem en el record; i molts que l'enyoraran, encara que no ho diguin.

FELICITACIÓ DELS AMICS DE SANT BLAI A TOTS ELS MISSIONERS MALLORQUINS REPARTITS ARREU DEL MÓN.

És per la TENDRESA DE DÉU
que les NOSTRES VIDES
poden TRANSFORMAR-SE en
SERVEI ALS ALTRES

Ens sentim AGERMANATS
amb els qui SOFREIXEN pel
desbordament del PODER

Tenim L'ESPERANÇA que
la LLUM obri
L'AMOR ALS DEMÉS

Bon Nadal i
Prosperitat per
aquest nou any 1991

AMICS DE SANT BLAI,
CAMPOS 1991

Damià Huguet

Una cultura que es vol assentar amb transcendència en la vida quotidiana d'un poble i tenir-hi una incidència activa no es pot improvisar, sinó que ha d'arrelar en els fonaments seculars que l'han fet créixer -i de vegades fins i tot renéixer- amb la participació d'una gent que al llarg de la història s'hi ha sentit identificada i s'ha esforçat per millorar-la amb dignitat, eficàcia i coherència. Una cultura, o la llengua d'un poble, no es creen o s'inventen per desig d'un individu o d'un grup; sinó que un fet cultural, amb transcendència, neix arrelat a una terra i a una gent, i amb el pas del temps es consolida i creix a mesura que la societat la sent més pròpia i indispensable per identificar la seva personalitat i accentuar el seu caràcter.

Òbviament no és el meu desig analitzar uns fets històrics i culturals en els quals hi està inserit el poble de Campos des de fa quasi set-cents anys; o si voleu des de fa quatre mil anys de vida que ha tastat els sabers de les diverses cultures de la nostra mediterrània, i amb les

quals ens identifiquem plenament perquè ens han donat coneixements i les sabem germanes.

No som un poble nascut del no-res ni fruit de cap improvisació. Tenim unes fites històriques que ens atorguen una personalitat indiscutible i mantenim, encara ara i amb més força que mai, la nostra identitat, volent la continuació i la consolidació com a fites elementals i intransferibles.

Pegant un bot al passat més recent, i per assentar amb precisió els motius que m'empenyen a escriure aquestes retxes, tenc el viu desig de puntualitzar una fita fonamental, que és estrictament històrica en el sentit que va materialitzar -amb cos i ànima- un trencament amb determinats condicionaments que aleshores impossibilitaven la lliure transparència i actituds culturals pròpies, i per això mateix va assentar els fonaments més recents del futur, fent front amb energia als colonitzadors externs, tot incitant als observadors més espavilats a meditar sobre la transcendència d'una cultura que patia un recés indiscutible -molt fàcil d'analitzar històricament- però que intentava ocupar el seu lloc de responsabilitat en una societat que volia actuar i viure lliurament.

UNES REUNIONS QUASI CLANDESTINES

Evidentment els Cicles de Conferències de Campos, (que qualcú va anomenar Universitat d'Estiu de les Illes), iniciats l'agost de 1966, foren el detonant de tot un procés normalitzador de la nostra cultura -i que qualche dia s'haurà d'estudiar profundament-, perquè la seva eficàcia fou, i per molts de motius, importantíssima, oportuna i contundent. Primerament perquè aquests tipus d'actes no solien rebre el permís del Gobierno Civil de Balears, que senzillament els prohibia sense concedir la possibilitat de cap excusa; i en segon lloc per reunir en cada convocatòria els intel·lectuals, polítics i historiadors mallorquins més representatius. Encara que hi podríem afegir altres incidències, con ho fou la sempre nombrosa participació de gent vinguda de tots els indrets de l'illa, o els malabars i gairebé improvisats cursets de català que es feien per a la gent del poble una hora abans de començar la setmanal conferència.

El principal promotor i organitzador d'aquells Cicles de Conferències -i a ell li devem gairebé tot el mèrit i l'esforç- va ésser en Gregori Mir, ajudat per altres persones campaneres com foren en Miquel Adrover, en Benet Benàser, en Guillem Mas i Forteza o, entre d'altres, per qui signa aquest escrit. Unes persones que se'n preocuparen ben molt que no decaigués l'entusiasme, tot avalant-se amb la col·laboració d'una Obra Cultural Balear encara

naixent.

Encara que, posats a anomenar persones i actituds, hem de reconèixer el beneplàcit del rector de la parròquia de Campos, mossèn Gabriel Bestard, que era qui s'encarregava de signar la petició del permís al Gobierno Civil i de facilitar el local del carrer Estret. Com a lamentable contrapunt -i amb aquests referents- s'ha de dir que fou el rector que el suplí, mossèn Bartomeu Cànaves, qui s'encarregà de tirar el projecte en orris i fer del tot impossible la seva continuïtat, cosa que lamentà tothom, evidentment. El batle que llavors hi havia, n'Antoni Nicolau i Cerdó, gairebé no va posar emperons; aclucava els ulls i es tapava les orelles, cosa que possibilitava la perseverància i les actituds asserenades, i s'ha d'agrair en la mesura que correspon.

ENSENYAMENT DEL CATALÀ I EN CATALÀ

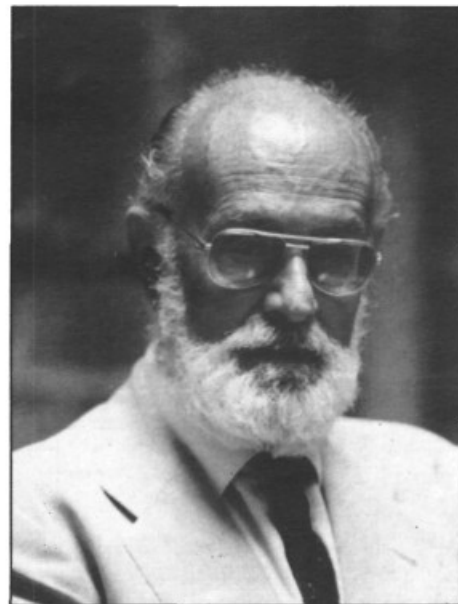
Fent un parèntesi abans d'entrar en els punts concrets d'aquest escrit -i perquè ara s'escau- he de constatar que els Cicles de Conferències de Campos foren rebuts amb una certa sorpresa inclús en els cercles més nostrats de l'illa, i de fora, potser per la personalitat del conferenciant, o pels tràmols difícils que passava la cultura de les Illes, i que rebien alè fresc del d'un poblet del migjorn: en Francesc de B. Moll, en Josep Maria Llompart, en Blai Bonet, en Gregori Mir, en Joan Veny, en Josep Melià, en Nicolau Llaneras, n'Aina Moll, en Bartomeu Fiol, en Bernat Vidal i Tomàs, en Gabriel Janer i

Cicle de Conferències que es donaran dins el Primer Curset de Mallorquí organitzat pel Col·legi "Fr. J. Ballester, O. C." en col·laboració amb l'Obra Cultural Balear, els dies:

3. BERNAT VIDAL I TOMAS
«Cultura i Turisme».
10. JOSEP M.ª LLOMPART
«La Literatura Mallorquina dins la Cultura Actual».
17. JOSEP MELIA
«Cap a una interpretació de la història de Mallorca».
24. GREGORI MIR
«Tres problemes fonamentals de la nostra cultura».
31. FRANCESC DE B. MOLL
«Llengua i dialectes».

Hi estau convidat.

Campos 1 - 31 d'Agost de 1966.

Josep M.ª Llopart

Manila no comportaven estranyesa quant a la personalitat intel·lectual, i es coneixia encara que en cercles massa reduïts- la seva influència en guiar el futur cultural illenc. Els anys, aquells anys, foren uns anys evidentment difícils; cosa que pot estranyar als lectors espavilats d'avui. Però a l'any 1966 fer actes culturals col·lectivament, no era pait pels governants espanyols que ens comandaven i tenien l'ordre d'anul·lar tot intent de divulgació i de sensibilització de la nostra llengua i de la nostra cultura a la societat.

És encarant-me a tot això -i amb una certa nostàlgia, perquè vaig viure tots aquells actes activament i apassionada- que m'he volgut referir als fruits recents. Uns fruits que no són sinó els que veim i palpam a diari al carrer i a cada casa de la vila, encara que no amb tanta eficàcia i normalitat com desitjaríem. Ben conscient de la feina feta -i en certa mesura responsable perquè tenc fills- pens que aquest jovent que avui aprèn català, i en català a l'escola, desconeix en gran part la feina i l'esforç que va fer molta gent,

amb escasos recursos econòmics, i gairebé clandestinament, per normalitzar l'ús de la nostra llengua en uns anys ben difícils. Tampoc no hi vull donar excessiva importància. Però els fets són vius i bategants, inesborrables. Potser els Cicles de Conferències són avui un punt anecdòtic per a alguns, que ni preocupen als cronistes locals. Però les fites hi són: i ben netes.

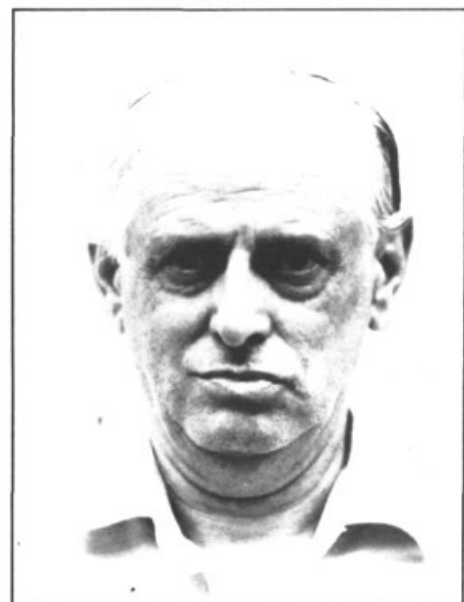
Els fruits recents, els més darrers de tots, ens donen compte que els campaners, avui i ara, aprenen la seva llengua a l'escola amb tota normalitat, disposen d'uns mitjans d'informació solvents (TV3, AVUI, etc), retolen correctament els seus comerços, fan exigències a l'administració, i, sobretot, són conscients de la importància dels fets històrics, del present que vivim, i de la cultura del seu poble. I que d'ara endavant tot pot esser una mica diferent, perquè ells, aquests fruits recents en edat escolar, seran més espavilats que nosaltres, sabran distingir entre el bé que la normalització cultural i lingüística comporta, i el mal que ens varen fer a les

generacions que els hem precedit. L'esperança, per tant, hi és. Cal continuar treballant obertament, sincerament, i amb tenacitat. Perquè les portes del futur encara són obertes

«Aquest article es publica en virtut del conveni signat entre L'A.P.F.M. i la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear».

Francesc B. Moll

Blai Bonet

SOBRE LA PREHISTÒRIA

A propòsit del llibret de Mn. Vidal.

La sortida al carrer, fa uns mesos, del llibre «Els Monuments Prehistòrics de Campos» d'en Joan Vidal i Ollers ha vingut a enriquir el ventall de publicacions sobre la vila campanera, posant a l'abast dels interessats una relació de les restes arqueològiques de l'esmentat terme.

Temàticament, l'obra es pot incloure en l'arqueologia de camp, disciplina que s'ocupa de localitzar i descriure jaciments i troballes. Aquesta tasca suposa un pas inicial i necessari per poder aprofundir en el coneixement del passat, això, però, s'aconsegueix mitjançant l'excavació -responsabilitat dels arqueòlegs professionals-. Les Illes Balears gaudeixen d'un ric patrimoni monumental, que al llarg dels anys ha estimulat la curiositat de nombrosos estudiosos, fins a fer d'aquest tipus de recerca un dels aspectes més treballats i que encara manté el seu interès. L'arqueologia de camp permet la participació d'investigadors «aficionats», o senzillament no especialitzats, que poden dur a terme un bon treball sempre que siguin

respetuosos amb les restes i tinguin clar que no poden ocupar el lloc dels professionals.

Malgrat que el llibre és de recent aparició, els materials que possibilitaren la seva redacció foren recollits fa més de cinquanta anys. Aquest fet condiciona la manera d'entendre'l, amb les seves virtuts i mancances. Així doncs, en el mig segle que ha passat fins arribar a la publicació han desaparegut o s'han degradat diferents jaciments, fet que converteix l'obra en una font d'informació de primera mà, que permetrà als arqueòlegs de comparar l'aspecte actual dels monuments amb el que tenien als anys trenta, i possiblement entendre'ls millor. Ara bé, les interpretacions que l'autor fa de la prehistòria mallorquina són en molts de casos les pròpies de principi de segle, que s'han vist matisades o modificades per les investigacions posteriors. D'altra banda es deixa dur per la terminologia popular, i utilitza la paraula «talaïot» amb sentit molt extens. Cal recordar que a Campos s'anomenen així uns

FOTO: ARXIU RESSÒ

Ceràmica Romana (Zona de SON FADRÍ)

monuments -característics d'aquesta zona- que no ho són en un sentit estricte i que es diferencien dels talaïots de la resta de l'illa en la forma (triangular, rectangular, etc.) i sovint en la tècnica constructiva. Els monuments de «Sa Vinyola», «La Màniga», o el 3er «Ses Sitjoles» en són un bon exemple. Per contra el 2on. de «Ses Sitjoles» és un veritable «talaïot».

Desgraciadament el patrimoni arqueològic de les Illes ha patit importants agressions -i encara més a les zones intensament conrades- que han fet desaparèixer molts de jaciments: primer, per obtenir més terres per llaurar o grava per millorar els camins, i actualment per l'extensiva ocupació del sòl per part de les activitats urbanes. Cal recordar que fins a les darreries dels anys seixanta no foren protegits per la llei la totalitat dels jaciments de les Illes, i per tant la seva destrucció era perfectament legal. Mn. Vidal estava preocupat per aquesta degradació i per la poca atenció que rebien les nostres antiguitats. Considerava la ignorància culpable de moltes de les destruccions i per això volia

donar a conèixer els jaciments, per afavorir la seva conservació. Seria desitjable que s'aconseguís aquest objectiu, incrementant-se tant el coneixement com l'estimació dels campaners pels monuments del seu terme, i així mateix seria molt positiu que l'obra que tractam servís d'estímul per actualitzar l'inventari dels jaciments arqueològics de Campos, amb el qual es podria obtenir una millor protecció, responsabilitat aquesta dels ajuntaments.

Finalment vull advertir que serà visitant les restes descrites com més profit es treurà de la informació recollida en el llibre, activitat que recoman a tota persona interessada en un coneixement més intens d'aquesta terra.

*Amador Marí i Puig.
Es Castell (Menorca).*

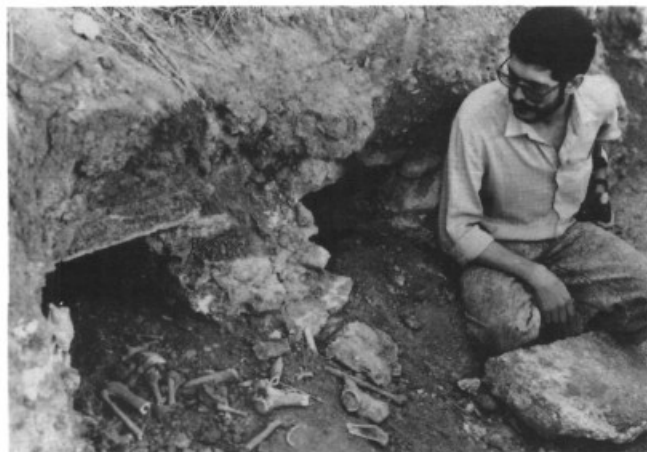

Foto: J. Mascaró Passariu

Tombes de SON FADRÍ

La llengua,
feina
de tots

Pere Ollers i Vives.

El dia 24 de novembre i a la Sala de Cultura de Sa Nostra, l'Obra Cultural Balear de Campos va organitzar una Taula Rodona-Col·loqui sobre aquest tema de preocupació general al poble de Campos. Ressò ja n'havia parlat altres vegades i eren preguntes que ens fèiem tots.

A la taula vàrem tenir amb nosaltres els arquitectes guanyadors del CONCURS D'IDEES per construir una nova plaça: n'Antoni Forteza, en Carles Moranta i n'Isabel Lluïll. També comptàrem amb un membre del jurat, l'arquitecte, Pere Rabassa. Del

Si se vol conservar la Casa ha de ser la primera feina a fer a la Plaça

poble participaren en Guillem Mas, aparellador, i na Francisca Oliver i Mut, llicenciada en Història.

Va obrir el col·loqui n'Antoni Forteza explicant punt per punt el Projecte (o idea) guanyador i explicant sobretot que allò estava encara per perfilar i concretar

més. Aquest Projecte deixa ben clar el paper de la Casa de Ca'n Pere Ignasi, la manté i conserva i deixa una plaça espaiosa i amb moltes possibilitats d'ús. D'altra banda inclou un edifici de dos pisos. A la part de la carretera de Felanitx preveu una zona d'arbres per tancar la plaça. Al centre de l'espai es preveu l'ús de mercat i de recollida d'aigua.

Un dels punts de debat va ser el d'un possible aparcament subterrani. A la taula, n'Antoni Forteza assenyalà - i també en Pere Rebassa - la perillositat de permetre un ús com aquest, sense preveure les conseqüències. En tot cas es requeriria un estudi profund de la qüestió.

Sobre la casa de Ca'n Pere Ignasi, tota la Taula coincidí en la necessitat de conservació. A més, els arquitectes guanyadors varen deixar ben clar que si se vol conservar la Casa ha de ser la primera feina a fer a la Plaça, sobretot per l'estat de degradació actual.

Es va qüestionar també la possibilitat de tomar Ca Na Quart, que estava prevista en el Projecte guanyador. Els guanyadors assenyalaren que no era un problema especial, i davant la possible protecció especial d'aquesta casa per part de Patrimoni es podria cercar una solució, encara que això suposaria revisar una part de la idea inicial.

Des del públic assistent es va demanar si el projecte estava encarregat per part de l'Ajuntament i en contestar que si es va demanar si se faria en Fases i si es podria incidir en l'ordre d'execució. N'Antoni Forteza va dir que ells tenien una opinió tècnica i que faltaven encara més converses amb l'Ajuntament per concloure el Projecte.

Finalment n'Antoni Forteza va agrair l'oportunitat

de mostrar les idees de l'equip guanyador i va oferir-se a tornar a exposar en detall el Projecte quan estigui perfilat del tot.

L'O.C.B. agraeix l'assistència al públic i als arquitectes i recorda que en estar definit el projecte tornarà organitzar un acte públic.

FOTO: SEBASTIANA LLADÓ (FOTO VIDAL)

El col·lectiu que fa **RESSÒ** desitja a tothom unes bones festes i un 1991 cent vegades més que l'any que just acaba. I que la dita "any nou, vida nova" deixi de ser un desig per transformar-se en una realitat plena de noves experiències en el terreny social, i de millors expectatives ecològiques.

No vàrem poder sortir a la foto tots els que col·laboram amb aquesta publicació. En nom d'aquí no hi eren, les mateixes bones esperances pel futur . . .

Núria Vives

NOFRE TOMÀS MAS: ES FERRER TRO

Bastarà que us diguem que, al nostre personatge d'aquest número li diuen el «Ferrer Tro» perquè tothom sàpiga de qui parlam. Com sempre, però, n'hem volgut saber més coses.

Antònia Sitjar

- Què nomeu i quan vàreu nèixer?

- Nofre Tomàs i Mas, em diuen es Ferrer Tro i vaig néixer dia 9 de desembre de l'any 1914 (tot just he fet 76 anys)

- Quan començàreu a fer de ferrer?

- Vaig començar a fer de ferrer dia 26 de novembre de l'any 1926, tenia 12 anys sense complir. Sé el dia exacte perquè ma mare va morir dia 25 de novembre de l'any 25. Jo feia d'escolaneta a l'església i quan va fer un any de morir ma mare, mon pare em va dir: digué-li al rector per fer una missa, com que aquest dia va caure en diumenge no li varen poder fer la missa i li feren el dilluns, aquest mateix dia jo vaig començar a fer de ferrer.

- A molta gent la forja no li agrada perquè és bruta, fa molta pols... però a jo és el que més m'agrada de l'ofici.

- Qui va ser el vostre mestre?

- Vaig tenir el millor mestre de Mallorca, en Toni Nina, en Toni Prohens del carrer del Vi, que és el que va fer el reixat de ca'n Cosmet, tot allò és ferro forjat. Llavors

FOTO: SEBASTIANA LLADÓ (FOTO VIDAL)

vaig fer feina 3 anys al taller de La Base Naval de Menorca com a oficial de primera, m'havien destinat allà, d'aquí em ve la calor de la forja.

- Era aquest l'ofici que volíeu tenir?

- Sí, sí, ho era, jo quan anava a escola ja m'aturava a badar a cas ferrer Franc, del carrer de ses Posades, m'agradava veure aquells ferrers calents, i encara ara m'agrada. De la mateixa manera que encara m'agrada la música, vaig tocar la trompeta

fins als 50 anys, vaig ser fundador de la primera orquestra que hi va haver a Campos i vaig seguir tocant llavors amb la meua filla amb l'orquestra «Margaret y su conjunto». Als 50 anys ho vaig deixar anar perquè les dents em varen caure, si no fos per això encara bufaria. Ha estat la meua segona gran vocació.

- Recordau qui eren els components d'aquest conjunt?

- Eren 5 o 6. La meua filla, en Macià Signate i el seu

germà Toni, en Miquel Pallisseta i un jove de sa Colònia que cantava i que nomia Jaume.

Llavors també vaig tocar amb la «Sis Som», i amb la banda de música anterior a aquesta, se deia «La Camponense» i va funcionar fins que el batle Nicolau la va desfer.

- Quines qualitats ha de tenir un bon ferrer?

- Jo t'ho diré; per ser un bon ferrer de forja s'ha de practicar molt. Els llibres t'ajuden poc a la forja, l'únic secret que té és practicar molt. A molta gent la forja no li agrada perquè és bruta, fa

- Sou partidari de molta feina o de feina ben feta?

- Feina ben feta; aquell diu «menjar poc i pair bé»

molta pols... però a jo és el que més m'agrada de l'ofici.

- De quines feines n'estau més satisfet?

- De tot el que sigui forjan'estic satisfet: eines pels pagesos, portes, balcons, peus d'olla... si de qualque cosa estic especialment satisfet és de tot el que m'ha duit més feina, com més complicat, més m'agrada.

- Dissenyau vós les feines que feis o ja les vos duen dibuixades?

- La gent moltes vegades no sap exactament el que vol, normalment jo m'he de fer la idea. Els clients em tenen confiança i ho deixen amb les meves mans. La meua dona ho feia amb el llapis i jo amb el ferro, perquè dibuixar jo no en sé. Així ens ha anat bé, almanco no hem tengut queixes de la feina.

- Com ha canviat la feina de quan vàreu començar a ara?

- Ha canviat molt, ara es forja molt poc, tot és qüestió de tallar i soldar elèctric. Abans tot es soldava a forja, no té punt de comparació. Hi ha més màquines i més facilitats, però també són més faltes perquè ara veig balcons que hi posen una balconada d'alumini fus o de llautó fus i això no és això. Jo no n'he emprades mai, m'agrada més fer-les, duen més feina però el balcó és més ric. Ara ja no en saben fer.

- Teniu seguidors dins l'ofici?

- El meu nét, ara ja és l'amo del taller. Jo l'orient un poc però la feina li agrada molt. Ell hagués pogut ser mecànic com son pare i va triar això altre.

- Vós ja no feis feina, però a quina edat pensau que s'hauria de retirar la gent?

FOTO: SEBASTIANA LLADÓ (FOTO VIDAL)

- Crec que no hi hauria d'haver l'obligació de retirar-se. Qui vol retirar-se als 50 que es retiri i qui vol seguir que seguesqui. A jo entrar i sortir del taller, encara que no faci feina em dona vida.

- Amb l'edat que teniu deveu haver vist molts de canvis dins el poble, quins considereu més importants?

- Tot ha canviat molt, el comportament de la joventut i fins i tot el dels pares. Ara no poden renyar ningú i no pensis que cap jovent et deixi pas pel carrer. M'agrada més l'ambient d'aquell temps, per ventura perquè ho vaig viure. Campos no va néixer industrial i no hi morirà, muntar

indústries és mal de fer, però era agrícola i ara quasi no ho és. M'agradava més abans.

- Com veis el futur de Campos?

- No ho sé, però ho veig negre, si no surt qualche fenomen no sé com anirà. No s'havia vist mai un campaner haver d'anar a fer feina a fora, a l'enrevés, en venien de fora a fer-ne aquí i moltes vegades ja hi quedaven a viure. A tota aquesta gent els deien «varquetes» i n'hi havia molts. Ara Campos ha quedat com estancat, si molts campaners volen fer feina han d'anar fora. Arribarà a ser un poble de poc moviment i voldria anar equivocat.

- Sou partidari de molta feina o de feina ben feta?

- Feina ben feta; aquell diu «menjar poc i pair bé»

* La conversa es va allargar una bona estona més, l'amo en Nofre ens va voler mostrar el seu album de fotografies, en ell hi ha un record de moltes de les feines realitzades i que nosaltres podem gaudir en portes i balconades.

Malhauradament hi havia d'haver un final.

L'amo en Nofre molts d'anys i que un altre dia poguem seguir la conversa.

Joieria - Rellotgeria

SANT JULIÀ

Joies *Fuscai*

C/. A. Vives, 26

CAMPOS

Tel. 65.11.70

tot temps

Sabates - Ortopèdia

Carrer Creu n.º4

Tel. 65.05.41

CAMPOS

NOTÍCIES BREUS

ACCIDENT MORTAL.

A la Carretera de Sa Ràpita dia 22 de novembre va tenir un accident mortal una al.lota jove, na Jero Lladó i Xamena. Des de Ressò donam el nostre condol a la família i a les amistats.

L'AJUNTAMENT PERD UN PLET

L'Ajuntament ha rebut una Sentència desfavorable de la Sala del Contenciós del Tribunal Superior de les Balears referida a un cas de Ses Covetes on l'Ajuntament va envair la propietat indegudament. L'Ajuntament haurà d'indemnitzar la propietaria, restituir la propietat -posseció- i pagar les despeses del primer judici, en primera instància, a Manacor.

OBRES PÚBLIQUES COMENÇA LA FEINA A LA CARRETERA DE LLUCMAJOR

Des de mitjan novembre a la Carretera de Lluçmajor s'utilitza una desviació antiga. La conselleria vol arreglar el problema del Torrent.

FOTO: JOAN MONSERRAT

NOU LOCAL DE DIVERSIÓ A CAMPOS

S'ha obert un altre local de diversió a Campos. S'anomena «Es Forat Música» i compta amb dues grans sales, jocs diversos, maquinetes, pantalla gegant. Està situat a l'antic Taller de

n'Albons, ben aprop del Col.legi Joan Veny i Clar. S'inaugurà dia 23 de novembre.

LES NORMES SUBSIDIÀRIES

Estan pendants d'aprovació de la Comissió Insular d'Urbanisme de Mallorca, ara competent en aquesta matèria. El traspàs de competències des del Govern Balear al Consell Insular ho ha retardat tot. Ha informat negativament la Direcció General de Costes.

L'OBRA CULTURAL PREVEU MÉS ACTIVITATS

A finals de desembre hi haurà un Concert de Guitarra del músic campaner en Miquel A. Aguiló de Ca'n Rosa i una Exposició de Pintura de na Francesca Clar, de Lluçmajor. Tot a la Sala de Cultura de SA NOSTRA. L'O.C.B. espera poder dur a terme més activitats. Ja ha enviat el seu Projecte i Pressupost a l'Ajuntament.

PREPARATIUS I ACCIONS DEL I CENTENARI

El I Centenari de la Fundació de les Monges dels Sagrats Cors serà un element dinamitzador molt important. Comencen les activitats populars per finançar l'Escultura de Sor Maria Rafela. Una de ben interessant serà la subhasta de pintura. Altres, la Loteria i la Panera organitzada per un comerç de Campos. A més, s'estan preparant les activitats de l'any del Centenari: Teatre, Exposicions, Visites Culturals, Festes, i Celebracions Eucarístiques. La del 27 de gener de 1991 amb TVE inclosa.

DECLARACIÓ DE PATRIMONI HISTÒRIC

Per Ordre de la Conselleria de Cultura apareguda dia 30.08.86 al Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma, s'inicia expedient de Declaració de Bé d'Interès Cultural del conjunt històric de Campos que envolta Ca'n Pere Ignasi. S'inclou expressament la Casa de Ca's Sant, la Torre on hi ha la Banca March i altres edificis del voltant. Això podria retardar les Normes Subsidiàries.

FOTO: FOTO VIDAL

PAVEL·LÓ ESPORTIU COBERT

L'Ajuntament té prevista la contrucció d'un pavelló esportiu cobert de 50 x 30 m. El pressupost és de 60.000.000 de ptes. i el lloc d'emplaçament serà als terrenys veïnats del camp d'Esports.

ADMINISTRACIÓ DE LOTERIES

L'Administració de Loteries de Campos, ens comunica que no cobraran el nou impost autonòmic. Recordau que aquests

dies passats, el Partit Popular, va fer una proposta per tal d'incrementar amb un 10 % el preu dels dècims de Loteria.

NOU EDIFICI DE LA TELEFÒNICA

La Companyia Telefònica Nacional d'Espanya construeix un edifici, d'una superfície de 1.045 m2, a una finca situada al camí de Sa Barrala. La finalitat d'aquest edifici és allotjar els equipaments terminals dels cables submarins que uneixen Estepona i Mallorca (ESPANYA) amb Palerm (ITÀLIA).

Aquests cables permetran l'ampliació dels circuits amb la Península i una major seguretat en les comunicacions telefòniques de l'illa de Mallorca.

La inversió total serà de 220 milions de pessetes només en l'edificació.

En aquest projecte hi participaran un total d'onze companyies de set països.

A CAMPOS HI HA BONS MONEATOS

No, no és de plàstic, aquest moneato. En Miquel Vidal Ferrer no va de berbes i va collir aquest moneatarro de tres quilos i mig (3'5 Kg.) a Ca'n Sordo el passat mes d'octubre.

FOTO: FOTO VIDAL

PERRUQUERIA I ESTÈTICA

Carrer Santa Bàrbara, 2 - Tel. 65.21.28
07630 CAMPOS

Teulera CA'N BENITO

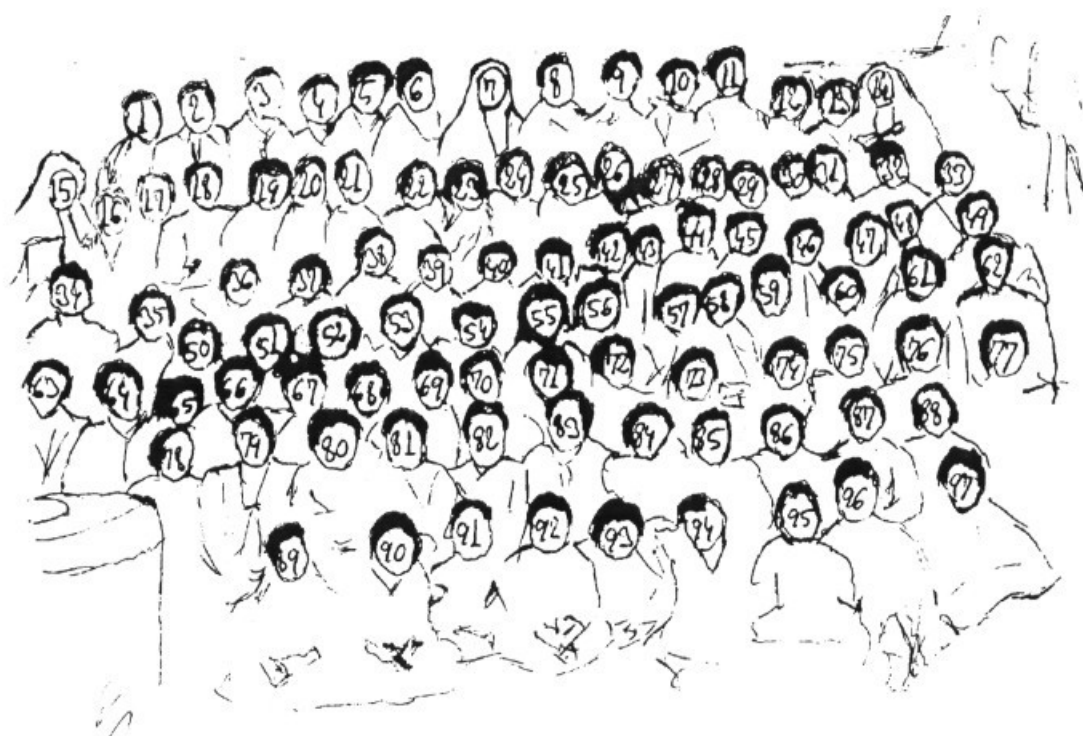
Miquel Torres Bordoy

Camí des Palmer, s/n.
Tel. 65.09.06 - CAMPOS

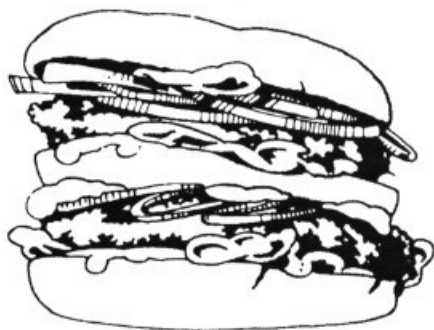
24 **RESSÒ** PEL SEU NOM ELS CONEIXEREU

Alumnes del Col·legi de les Religioses Franciscanes de Campos
Any aproximat 1919

1.- Francisca Moll (Saleta)	34.- Francisca Càffaro (Carles)	65.- Antònia Femenias †
2.- Margalida Salom (Grau) †	35.- Francisca Mas (Ca'n Perot)	66.- Aina Caffaro (Massana) †
3.- Aina M ^a Burguera (de Sa Vall) †	36.- Joana Rigo (De Ses Barreres) †	67.- Margalida Caffaro (Massana) †
4.- Joana Lladó (De Ca s'Escolà)	37.- Apol.lònia Salom (Saloma)	68.- Rosa Forteza (Ca'n Pomari) †
5.- Joana Obrador (Verro)	38.- (De Ca'n Xim Pomar)	69.- Lluïcia Roig (Beques)
6.- Miquela Coll (de Son Cosmet) †	39.- Petra Ballester (Ca'n Catoi) †	70.- Sebastiana Mas (Corem)
7.- Sor Imelda Rosselló †	40.- Margalida Lladó Valent (Lloquet)	71.- Apol.lònia Mas (Corem)
8.- Margalida Prohens (Nina) †	41.- Francisca Mesquida (Apotecari Oliver) †	72.- Joana Vidal (Ca'n Beca) †
9.- Lluïcia Roig (Ca'n Lluís)	42.- Magdalena Artigues (Verdera) †	73.- Margalida Roig (Ca'n Lluís) †
10.- Joana Orfí (Manacor) †	43.- (Des Corter)	74.- Maria Benavent †
11.- Joana Mas (Manacor)	44.- Catalina Ginard (Ca'n Carol)	75.- Margalida Mas (Ca'n Forà)
12.- Apol.lònia Servera (Parilla) †	45.- Joana Miró (Ca's Fuster Melero)	76.- Gabriela Pizà (Mora)
13.- Miquela Oliver (Olivereta) †	46.- Aina Ayarte (Garrigona)	77.- Desconeguda
14.- Sor Antònia de Padua †	47.- Aina Fullana (Ramonella)	78.- Francisca Galmés (Passarella)
15.- Sor Lluïsa †	48.- Apol.lònia Salom (Ronquet)	79.- Desconeguda
16.- Desconeguda	49.- Joana Martí (Panaré)	80.- Catalina Roig (Verdera)
17.- Coloma Ferrer (Garcietes) †	50.- Magdalena Femenias †	81.- Miquela Mas (Vinyola) †
18.- Catalina Miró (Melera)	51.- Desconeguda	82.- Lluïcia Ballester (Ca'n Catoi)
19.- Francisca Garcias (Pou) †	52.- Francisca Rigo (De Ca'n Pau de Ses Barreres) †	83.- Maria Mas (Formatge)
20.- Àngela (Catlana) †		84.- Magdalena Mas (Manacor)
21.- Sebastiana Montserrat (Cos) †	53.- Maria Roig (Teixidora) †	85.- Isabel Maria Mas (Barbut) †
22.- Margalida Pomar (Ca Ses Pomars) †	54.- Miquela Veny (Ca'n Veler) †	86.- Desconeguda
23.- Margalida Arcas (Notari) †	55.- Desconeguda	87.- Margalida Lladó (Des Forn de Ca'n Gatet)
24.- Catalina Nicolau (Majora)	56.- Magdalena Vidal (Ca'n Beca)	88.- Isabel Tous (Maravella)
25.- Margalida Lladó Mulet (Lloquet) †	57.- Antònia Mesquida (Apotecari Oliver) †	89.- Desconeguda
26.- Catalina Campos (Murtera) †	58.- Catalina Miró (Ca'n Pomaret)	90.- Joana Lladó (Gatet) †
27.- Francisca Puig (Ca'n Bestard) †	59.- Lluïcia Ginard (Ca'n Carol)	91.- Joana Taberner (Tendre) †
28.- Lluïcia Ballester (Ca'n Catoi)	60.- Lluïcia Mas (Vinyola)	92.- Isabel Serra (Ca'n Serra)
29.- Margalida Garcias (De Son Nofret) †	61.- Antònia Lladó (Plora)	93.- Apol.lònia Ginard (Ca'n Carol)
30.- Desconeguda	62.- Joana Mesquida (Galera) †	94.- Bàrbara Roig (Verdera)
31.- Francisca Rigo (De Ses Barreres) †	63.- Francisca Sala (De Son Sala Banya)	95.- Joana Salom
32.- Francisca Mascaró (Manacor) †	64.- Margalida Ferrer (Ca'n Soler)	96.- Isabel Roig (Verdera) †
33.- Maria Lladó (De Ca S'Escolà)		97.- Maria Mas (Molí de'n Meló) †

CAFETERIA - BAR << ES VICI >>

UNA CAFETERIA AMB UNA GRAN
 EXTENSA VARIETAT DE PLATS
 COMBINATS I ELS REIS DEL
 << SANDWICH >>

Ctra. Palma - Campos, Km., 36
 A 500 metres de Campos

SYP

SERVEI I PREU
 SUPERMERCATS

GRAN ASSORTIMENT
 EN LES NOSTRES SECCIONS DE:
 Carnisseria • Xarcuteria
 Fruita • Peix congelat

Carrer Nunyo Saç, s/n. • Tel. 65.06.83
 07630 CAMPOS

ANEM PER FEINA

Fa un parell de números començarem una nova secció, el tema central de la qual era la llengua i la seva normalització. Per diversos motius es va obrir un parèntesi entre aquella primera escomesa i aquesta. Ara ens hem fixat l'objectiu d'aconseguir la periodicitat i la continuïtat que no va tenir en el primer moment.

Aquesta mena de pont ha servit per introduir algunes esmenes en el propòsit inicial. Així mateix considerem convenient tornar a començar i fer-ho tractant alguns aspectes de la llengua, que ens ajudaran al seu millor coneixement i que abans havíem obviat.

Ara ja, i sense més preàmbuls: *anem per feina!*

El català apareix, com a llengua diferenciada del llatí, entre els segles VII i VIII. La seva expansió fou paral·lela a les conquestes catalanes. Aquest és un fet comú a la totalitat de les llengües; és a dir, la difusió d'una llengua depèn, en gran mesura, del poder econòmic, social, polític i militar dels individus que la parlen.

Abans del seu naixement i expansió, el català havia hagut de superar tot un llarg i gairebé invisible procés de

formació. El naixement d'una llengua no és un acte premeditat, és el resultat de la simbiosi de múltiples factors que de manera paulatina li donen forma i contingut.

D'entre aquests factors cal destacar l'arribada de pobles invasors (visigots, àrabs, francs). La llengua que es parlava i que no arribaren a substituir, es coneix com a superestrat.

Un altre element a considerar és aquell que precedeix la formació de la llengua i fins i tot l'arribada del llatí. Aquí hi hauríem d'incloure les característiques de les llengües anteriors a la conquesta romana. Les deixalles pre-romanes són un dels factors que ajudaren a configurar les futures llengües romàniques i a diferenciar-les entre si. En aquest grup hi podríem englobar les pròpies dels pobles celtes, grecs, fbers, fenicis, etc.

Aquest dos factors esmentats, incideixen, en el català, en el moment de gestació.

Un tercer element, prou important, és aquell que influeix en la llengua una vegada que aquesta ja gaudeix d'autonomia, quan ja és pròpiament una llengua romànica i desvinculada del llatí. Aquest tercer factor tendria present el

contacte amb altres llengües (castellà, francès, itàlia, anglès, ...). La seva influència més destacada és a nivell lèxic o de vocabulari i ha passat per diferents etapes, fins i tot encara ara segueix actuant.

Amb tot això no us haurem fet cap gran descobriment ni era aquesta la nostra intenció; es tractava de fer un repàs, molt damunt damunt, d'aspectes que identifiquem en altres llengües i que no podem negar a una llengua, com el català, que gaudeix de vertadera entitat pròpia; a una llengua que ocupa una extensió geogràfica superior a la de Bèlgica, Holanda o Suïssa, per posar un exemple, que té una tradició literària de més de 700 anys i més parlants que el noruec o el danès.

A. Sitjar

J. Juan

«Aquest article es publica en virtut del Conveni signat entre l'A.P.F.M. i la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear.»

UN LLIBRE MOLT ESPECIAL

En principi no sé fins quin punt la literatura pot interessar al lector mitjà de Ressò, però avui, des d'aquestes pàgines m'he proposat parlar-ne, això sí, tan breument que ni us contaré l'argument del llibre que he qualificat al títol. (per cert que m'ha quedat bastant cursi). Ni això és una revista literària ni jo som un erudit en aquest saber; tanmateix he pensat que una publicació com aquesta, que té ben demostrat, entre altres coses, un interès en la divulgació i la difusió de la nostra cultura i llengua no podia tancar l'any 1990 sense haver aportat el seu granet d'arena, sense haver fet un poc de festa, a L'ANY DEL TIRANT.

TIRANTLOBLANC, quin estrany títol. N'heu sentit parlar mai?. El 20 de novembre de 1490 quedaven enllestits els primers 715 exemplars de l'obra de Joanot Martorell (cavaller

valencià mort el 1468) que havia estat revisada posteriorment per l'amic i hereu dels seus papers, Martí Joan de Galba.

500 anys d'un llibre transcendental en la literatura catalana. Ens n'havíem assabentat, poble?. Sabíem que aquest esdeveniment està més relacionat amb la nostra cultura, ho vulguem o no, que qualsevol acte del «Quinto centenario del descubrimiento de América»? Ho sabem, o han de venir els japonesos a dir-nos-ho?.

Per començar, aquest Nadal regalau el llibre, el trobareu en moltes presentacions i edicions, des de l'original al còmic. Engrescau-vos amb la seva lectura. Riure, entristir-se, enamorar-se amb el Tirant no és difícil.

Montserrat Francesc Alcaraz Vich.

Joan Monserrat

Darrerament, un dels ocells que ha ocupat més pàgines a la premsa ha estat l'estornell (*Sturnus vulgaris*). Ha estat notícia, aquest ocell, degut a la seva presència dins

Estornell

Ciutat i també per les conseqüències que duu aquest fet. Molts han estat els que han criticat aquest fet que es produeix precisament per culpa de l'home. La forta pressió que reb aquest animal dins les tanques i pletes per part dels escopeters que tiren indiscriminadament als grans esbarts, ha estat un factor que ha contribuït a fer desplaçar

L'ESTORNELL, LA MÈRLERA I EL TORD FLASSADER

l'estornell cap a llocs més segurs. Un altre fet molt important que s'ha de tenir en compte és el de la destrucció per part de l'home, dels llocs on anaven a dormir i ens podem imaginar que el fet de suprimir els pinars amb urbanitzacions i hotels, ha empès l'ocell a cercar altres llocs on passar la nit.

M'he vist obligat a donar la meua opinió, amb l'assumpte del estornells a la ciutat, perquè consider que el tractament que els han donat no és de gent civilitzada. Si pel fet que l'estornell es cagui amb nosaltres el treuen defora de la ciutat, ben prest treurem defora totes les fàbriques que contaminen amb els fums, les centrals que provoquen la mort de milions d'animals o, perquè no, tots els cotxes i altres vehicles amb motor.

L'estornell és un ocell de 21'5 cm i la seva alimentació és d'insectes i de fruits. El seu plomatge és negre puntejat de blanc amb reflexos metàl·lics morats i verds. El podem veure volar amb esbarts que ens poden arribar a oferir un gran espectacle quan són atacats per algun rapinyaire.

Mèrlera

L'estornell només és present a les Illes a l'hivern, encara que no és descartable que hagi criat a l'illa de Mallorca.

Un altre ocell molt atractiu, que viu a les nostres pletes i conreus o també dins algun corral de les cases de la vila és la mèrlera (*Turdus merula*). La seva mida és de 25 cm. i el seu plomatge és negre intens, amb el bec i l'anell ocular groc taronja, això, però, només en el mascle. La femella és de color marró fosc per damunt i més clar per baix. El cant de la mèrlera és un dels millors i tan sols es pot comparar al del rossinyol o al del més abrinat i desgraciadament per sempre captiu canari.

La mèrlera es molt fu-

gissera si viu a la pleta, en canvi es torna molt confiada, potesser massa confiada, i això li duu algun disgust, quan viu a algun jardí públic o al corral d'alguna casa.

A l'hivern ens visita també un familiar de la mèrlera: es tracta del tord flassader (*Turdus orquatus*). Aquest tórdit té el plomatge negre apagat amb una ampla mitja lluna blanca al pit. Això també és al mascle, com he dit abans, en el cas de la mèrlera, la femella és d'un color més clar i amb la franja blanca molt més estreta i més apagada. Aquest ocell sol viure més a la muntanya, però també el podem observar algunes vegades dins les pletes del pla.

Tord flassader

Gremi Boneters, s/n. - Tel. 75.01.00
POLÍGON LA VICTÒRIA
07009 PALMA DE MALLORCA

TRANSPORTS
MESQUIDA

RONDA CATALUNYA, 9 - Tel. 65.01.47
07630 CAMPOS

PERFUMERIA VIDAL

Perfums i Cosmètica

Carrer Creu, 28 • CAMPOS

BODEGA VIDAL

Especialitat en vins de reserva

Carrer Creu, 28 • CAMPOS

PASTORET

Vos xerraré d'un pastoret amb sa pellissa ben ensivellada, taleca a coll, sa manta damunt s'espatla, es seu fobiolet i es ca de bestiar, que nomia Mosso.

A mitjan horabaixa partia de cap a sa muntanya a arreplegar ses euveies que pasturaven a dins sa pleta. Les havia de baixar cap en es pla i passar-les a dins s'aprés per munyir-les, i de s'aprés a dins sestadors per passar sa nit amb quatre garroves i un braçat de paia. Mentre baixava darrera es bestiar duia un xotet a damunt es braços que havia nascut damunt sa neu i estava enredat de fret, i així com anava baixant, tot content, anava cantant:

Pastoret d'on vens?
de la muntanya, de la muntanya,
pastoret d'on vens?
de la muntanya de veure el temps.

Quin temps fa?
Plou i neva, plou i neva,
Quin temps fa?
Plou i neva per allà.

A sa muntanya hi ha neu
i tampoc es sol hi toca
en es costat de s'al.lota
hi fa un estar de Déu.

El Bon Jesuset petit
va néixer dins una cova,
i va parar una llova
i va agafar un ropit,
i el se va menjar frit
dins una pelleta nova.

i seguia cantant:

Din, dan, du Pere Jaca, Pere Jaca,
din dan du, Pere Jaca i Jordi Bu.
Cap a Les Salines a tocar Matines,
din dan du Pere Jaca, Pere Jaca . . .

Alegra't panxeta
que Nadal ja ve,
menjarem coqueta
i torró també.

Es dissabte de Nadal
si no fas llum a Matines
ses coques no et faran mal
i no podràs dir si són fines.

Sibil.la aguanta sa coca
que no et caigui de ses mans
perquè hi ha dos escolans
que baden un pam de boca.

A Nadal metles torrades
i qualche glopel de vi,
això és lo que m'agrada a mi,
però ve poques vegades.

I encara continuava cantant:

Ara ve Nadal, menjarem torrons
i amb una guitarra farem cançons.

Es dissabte de Nadal
quan sortirem de Matines
vàrem cridar ses gallines
i mos va mancar es gall

A sa madona de sa torre
es pa negre li fa mal,
però no n'hi fan ses coques
ni es torró per a Nadal.

A Pasqua i a Nadal
a ca seva cada qual

BON NADAL PER TOTS
I BON ANY 1991.

Es vostro amic
Guillem Ferrer «Lluent».

**Aquest Nadal,
cap infant
sense jugueta**

ESPERAM LES VOSTRES DONACIONS DE JUGUETES NOVES A CAMPOS
C/ CONVENT S/N. TEL. 65 11 81.

GOVERN BALEAR
CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDÈNCIA
Direcció General de Joventut

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

AJUNTAMENT DE CAMPOS

Maria Barón.

Gràcies a les diligències del Patronat Municipal d'Esports, que dirigeix el regidor Antoni Lladó, el passat 14 de novembre ens visità el Director General d'Esports, D. Antoni Borràs, i el matrimoni format per Jon i Maricica Perica, que han vingut a Mallorca des de Romania, per intentar millorar l'atletisme balear.

Pels qui no ho sàpiguem, Jon era l'entrenador de l'equip nacional romenès i Maricica fou campiona olímpica a Los Angeles en la prova de 3.000 m. Sens dubte, són de lo millor que ens podien dur. Aquesta iniciativa de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports ens podrà servir per deixar de ser els parents oblidats de l'esport. Les ajudes tècniques que ens podran oferir seran de molta utilitat i segurament més d'un les voldria per ell. A partir de dimecres dia 28 varen començar a venir una vegada per setmana.

* En un altre ordre de coses, cal dir que el Club Migjorn, degut al proper inici de la temporada, va celebrar la seva assemblea i encara que no es comptà amb l'assistència de tothom, fou prou concorrida. Amb els doblers dels socis, i els procedents d'altres fons, es decidí l'adquisició de xandals pels atletes. També recordem que la campanya de socis per la temporada vinent, ja ha començat.

* El cros «Terra, Mar i Pins» d'enguany es farà en dos dies: dia 22 de Desembre pels federats i el dia següent es farà el cros pels atletes no federats. D'aquest tema però, en tendrem informació més envant.

* El dia 10 de novembre es va celebrar el primer control compartit de cros, l'escenari va ser l'hipòdrom de Son Bordils d'Inca. Un bon circuit que el fang va deslluir un tant. Per les semi-finals, que es

ATLETISME

ESTAM D'ENHORABONA

FOTO: MAS FOTOS

celebraran el mateix lloc, esperam una major col.laboració del temps.

La participació a aquesta prova fou molt nombrosa. De cada categoria, manco la cadet, sortiren un centenar d'atletes.

L'organització fou prou bona si exceptuam la manca d'una recordança als primers classificats, i de servicis, aspecte que trobam repetit massa sovint.

Per acabar us donam la relació dels llocs ocupats pels nostres atletes en el primer cros de la temporada:

- Iniciació Masculí:

Joan Sánchez 17

- Iniciació Femení:

Rosa Mª Prohens 10

- Aleví Masculí:

Bartomeu Obrador 10

- Aleví Femení:

Francisca Mª Barceló 7

- Infantil Masculí:

Joan Mas 22

- Infantil Femení:

Joana Mª Barceló 2

M ^a Pilar Mas	5
Joana M ^a Moll	21
Joana A. covas	23
M ^a Mag. Burguera	27
M ^a Antònia Rigo	30

- Cadet Masculí:

Jaume Barón	16
Francesc Xavier López	27
Salvador Gil	31

- Cadet Femení:

Francisca Obrador	10
Margalida Vidal	14
M ^a de Carme Mas	17
Margalida Cerdà	17

La llengua,
feina
de tots

ELS CICLISTES CAMPANERS VAREN CELEBRAR UNA GRAN FESTA AMB UNA CONTRARELLOTGE PER EQUIPS.

**Miquel Adrover
Monserrat.**

El dissabte dia 17 de novembre va tenir lloc per tercer any consecutiu la contrarellotge per equips organitzada pels simpatitzants del món del pedal de Campos.

L'aportació de cada un dels afeccionats fou bàsica, però hem de destacar en l'organització d'aquest acte la tasca de n'Antoni Gasparet i d'en Joan de ca'n Banyeta.

La palesa igualtat

cronomètrica dels equips és una prova d'aquest èxit d'organització (ben mesurats els components).

Els equips sortiren amb un interval de cinc minuts de diferència.

Primer va sortir l'equip C, format per:

- Josep Ginard
- Sebastià Vidal
- Antoni Obrador
- Joan Mas
- Guillem Vidal
- Miquel A. Adrover
- Joan Mas
- Sebastià Serra
- Antoni Ginard
- Pere Mas.

Aquest equip va enregistrar un temps de 43'50''6

Després es va donar la sortida a l'equip B:

- Pere Obrador

- Mateu Garcies
- Antoni Burguera
- Antoni Bonet
- Joan Mascaró
- Miquel Fullana
- Josep Nolla
- Bernat Ribes
- Antoni Barceló

Feren un temps de 43'50''55

L'equip A ocupà el tercer lloc dins l'ordre de sortida i estava integrat per:

- Joan Vanrell
- Antoni Vera
- Andreu Prohens
- Arnau Perelló
- Antoni Mas
- Antoni Valls
- Mateu Mascaró
- Bartomeu Bonet

Quedaren guanyadors amb un temps de 43'44''09

A diferència d'altres anys,

enguany hi havia tres equips i el recorregut era tot per dins el terme de Campos. A la sortida semblava una autèntica etapa reina de qualsevol prova coneguda, les cames ben untades, una bona encalentida i la màxima concentració possible fins a l'hora de l'«etxús».

Dins la carrera hi va haver forta competència, superada per les dosis de «fair play». Quan baixaren de la bicicleta es fongueren amb emotives abraçades sense diferències de colors ni d'equips, perquè en realitat el que se cercava era un espectacle esportiu, i l'aconseguiren, a més també d'un espectacle de companyonia i d'amistat.

FOTO: FOTO VIDAL

**C
I
C
L
I
S
M
E**

NA FRANCISCA VILLALONGA, UNA CAMPANERA, PRIMERA CLASSIFICADA EN EL CAMPIONAT DE LES BALEARS DE PESCA DE ROQUER. (MODALITAT DAMES).

Josep A. Sala Toral

Així és, na Francisca Villalonga es va proclamar, brillantment, campiona de les Balears de pesca de Roquer. La prova, disputada a Cala d'Or, va comptar amb la participació de 44 participants, i es disputà el 04.11.90. Na Francisca Villalonga guanyà amb un pes de 2.222 Kg.. La prova tengué 4 llargues hores de duració, durant la qual les participants tenen assignat un redolet de més o manco 10 mts. designat per sorteig i d'on no es podien moure.

Aquí reproduïm la conversa que vàrem mantenir amb ella:

- Com vares aficionar-te a la pesca?

- Va esser, gràcies al meu home ja que ell anava a pescar i jo, l'acompanyava, i així vaig

agafar-hi gust. També vull dir que mon pare era pescador i això pot esser que també influenciàs en mi a l'hora de començar a pescar.

- Quins altres premis has aconseguit?

- He guanyat campionats locals i també he guanyat 3 vegades el campionat Interclubs, que ve asser un campionat de les Balears, però és només a nivell de clubs, la Federació no hi té res a veure.

- Hi ha molta participació femenina a les proves locals?

- No, molt poca. Sempre som les mateixes 3 o 4 participants, i això és molt estrany, ja que a altres llocs la participació és massiva, encara que aquest sigui un esport practicat més per homes que per dones. I no és que sigui un esport massa car, ni de molta força física, més bé al contrari. Fixau-vos si és poc car, que jo que fa 11 anys que pesc, sempre he emprat la mateixa canya.

- Ja per acabar, què diries a les dones que no tenen molt clar això de la pesca?

- Que s'animin, que ja he dit abans que no és un esport ni molt car ni massa cansat, que se posin en contacte amb

FOTO: FOTO VIDAL

qualsevol pescador o millor amb el C.D. Pesca Campos i ells els informaran de quines proves hi ha i quina és la millor manera de començar, i bona sort.

Gràcies Francisca, i enhorabona per aquest títol aconseguit.

NOTA DE DARRERA HORA

Encara que sigui amb una nota de darrera hora, volem donar la nostra enhorabona a l'Ajuntament. Després de damanar-ho públicament des de RESSÒ, el nostre consistori s'ha decidit a substituir la làpida de la cantonada de l'església, que feia referència als morts d'una banda durant la guerra i n'hi ha posada una altra que diu:

EN MEMÒRIA DE TOTS ELS CAMPANERS, VÍCTIMES D'UN ENFRONTAMENT ENTRE GERMANS.

Volem recordar-los, però, que encara queden altres símbols o rètols que fan referència a generals o persones d'una banda. Mentre hi hagi aquests símbols, no podrem evitar recordar aquells desagradables moments.

ESCACS**Jaume Lladó.**

L'equip de preferent del Club Foment d'Escacs viu una de les pitjors temporades de la seva existència, ja que a la primera i a la segona fase de la lliga insular només ha aconseguit una victòria, de deu matxos disputats, i ha quedat classificat per la fase de descens, que va començar el passat dissabte 24 de Novembre amb l'enfrontament, a Can Nina del Campos, amb l'Alcúdia.

A aquesta fase de descens hi participen els quatre

darrers classificats de la segona fase de la lliga i d'ells en davallen tres, pel que el Campos es troba amb una situació molt difícil.

El Campos B, de tercera, es troba entre els capdavanters de la taula, però, mancant una ronda pel final de la lliga, encara no té assegurat l'ascens a segona, que depèn del seu resultat de dia u d'aquest mes, que ja s'haurà celebrat quan surtin aquestes línies.

Finalment el Campos C, l'equip juvenil que també milita a tercera ha aconseguit remuntar un parell de posicions les darreres setmanes, sobretot després d'haver empatat amb el Son Oliva C i haver guanyat a l'Andratx.

El mes que ve podrem desvetllar les incògnites del possible ascens del Campos B i el possible descens, esperem que no, del Campos A.

Arnau Perelló**RÀDIO CLUB CULTURAL DE CAMPOS**

Uep! amics de RES-SÒ! Una altra vegada amb vosaltres. Volem informar-vos que, ja que el sorteig que vàrem fer no va tenir un bon èxit de venda, amb la il·lusió que vagi millor, en farem un altre. Sorteja ara una mini cadena musical que està exposada a la tenda d'Es Pou Nou. Esperam la vostra col·laboració i us en donam les gràcies anticipades.

Esperam que per les festes de Nadal puguem disposar d'un equip de ràdio-afecionat o també per protecció civil. A més també volem informar-vos que la nostra nova seu està situada damunt la Granja SES VOLTES i cada

dimecres ens hi trobareu a partir de les 21'30 h. Idò ja ho sabeu, si teniu qualche consulta o pregunta per fer-nos allà ens veurem.

Per acabar, agrairíem als organitzadors d'actes esportius, etc. que, si voleu la nostra col·laboració, ens aviseu quant més prest millor a l'apartat postal número 48 o als següents telèfons:

Arnau Perelló -65 10 63, Biel Sacares - 65 21 09, Jaume Mas - 65 23 91

*Salutacions
molt cordials del
Ràdio Club*

SUR HÀBITAT INMOBILIÀRIA

COMPRA • VENDA • LLOGUERS
VALORACIONS INMOBILIÀRIES
ASSESSORAMENTS URBANÍSTICS, ETC.

TENIM PER VENDRE:

- Apartament a Sa Colònia de 4 dormitoris, cotxeria, terrasses i "trastero". 8.500.000 Ptes.
- Xalets a Sa Ràpita, a partir de 17.000.000 Ptes.
- Pis a Palma de 4 dormitoris, nova construcció, situat al carrer Pare Guillem Vives, a prop de l'edifici de GESA. 12.000.000 Ptes.
- Dues quarterades de terra rustica, possibilitat de construir-hi una vivenda, situades a prop del poble

**Informació: Tel. 65.02.65 • Plaça, 19 • CAMPOS
Llucia Lladó A.P.I.**

EMBOTITS**Can Bernat S.A.**

**BOTIFARRONS I LLANGONISSA
EmBOTITS EN GENERAL**

Elaboració pròpia

Vàzquez Mella, 7 • Tel. 65.00.43 • Part. Tel. 65.09.47
07630 CAMPOS

TEL. 65.55.14

Ctra. Campos - Colònia de Sant Jordi Km. 7.500 (Mallorca)

FORA DE BANDA

Avui volia parlar un poc d'un dels grans protagonistes de l'esport de base, encara que ells, moltes vegades, no volen assumir aquest protagonisme. Es tracta dels pares.

És molt important per qualsevol equip esportiu l'ajuda dels pares, no ja econòmicament, sinó moralment i de participació en l'educació dels joves esportistes.

Pensau que vosaltres us heu preocupat d'anar a xerrar amb els professors quan les coses no han anat bé per l'escola o només per saber com s'hi comporta el vostre fill. Idò bé, pens que també us hauríeu de preocupar d'anar a conversar amb els entrenadors per tal de saber que fa per allà el vostre fill, si té problemes, si es comporta bé, etc.

Estic segur que, a l'entrenador, li agradaria que hi anàssiu i conèixer-vos, que ben segur que n'hi ha que no vos coneixen. Sempre és bo

per l'al.lot veure que els seus pares s'interessen per les seves activitats i que hi aneu a veure'ls en competició oficial, ja sigui de futbol, de bàsquet, etc.

Pensau també que el fet que els vostres fills practiquin un esport costa uns doblers al club esportiu i pens que no faria res i seria molt d'agrair alguna ajuda econòmica segons les possibilitats de cadascú.

Cóm exemple de tot això que he escrit, el dia 17 d'Octubre, l'equip juvenil de bàsquet, no va poder anar a jugar el partit de lliga, que l'enfrontava contra el Pla de Na Tesa, per no tenir cotxes suficients per desplaçar-se. I com és clar, al.lots de 16 i 17 anys no poden conduir.

Esperant que això us faci reflexionar un poc s'acomiada de tots vosaltres qui signa aquest escrit.

Josep A. Sala Toral.

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ
MIQUEL LLADÓ

Avda. La Verge, s/n. - Tel. 65.06.75

BÀSQUET

Crida l'atenció L'EQUIP INFANTIL MASCULÍ DE BÀSQUET per estar en primer lloc de la qualificació. Gran part d'aquest èxit es deu a la valuosíssima col.laboració dels PARES DELS JUGADORS que fan possible els desplaçaments i l'animació per a l'equip.

El que és més trist, però, és que aquest equip esforçant-se per esser el primer de la taula pugui veure com el

diumenges quan ja acaba el seu partit tota l'afició al bàsquet de Campos es concentra al camp per poder veure «els grans quan acabin els petits».

Demanam a l'afició si no pensa que hi ha un equip ignorat per gairebé la majoria, que va en primer lloc de qualificació i que necessita la presència d'una afició (que no hi és) per continuar-hi amb il.lusió.

**PER NADAL, NO SEMBREM
LA MORT ALS
NOSTRES BOSCOS**

**MATAR UN
ARBRE PER
CELEBRAR
UNA FESTA
ÉS UN
COSTUM
INDIGNE
D'UN POBLE CIVILITZAT.**

JOAN JAUME I SASTRE: UN ENTRENADOR D'ALTURA

- Ens podries parlar un poc dels teus inicis com a jugador de bàsquet i com a entrenador ?.

- Vaig néixer el 12 de Novembre del 1956. Com a jugador els meus inicis foren al Joventut Lluçmajor quan tenia 13 anys. L'any següent vaig anar al CIDE on vaig jugar amb els juvenils i amb els juniors. D'aquí vaig passar al CIDE-MALLORCA de Zona. divisió; quan aquest equip va desaparèixer, per problemes econòmics, el meu destí fou el Sant Josep de 3era. Nacional per tres anys, llavors La Glòria i el Lluçmajor, on em vaig retirar com a jugador. En aquest moment el Campos em va proposar entrenar el seu equip, i jo, que el coneixia d'enfrontaments amistosos, vaig acceptar.

- Trobes que aquesta plantilla és compensada ? què li manca?

- És compensada, però jove, molt jove sense massa experiència i menys per jugar a aquesta nova categoria, en la qual participen tots els jugadors que no poden jugar a segona i que fan que el nivell sigui molt alt. El que més ens manca és un base.

- Què li manca a aquesta pista de bàsquet i què és el millor ?

- Manca tapar-la i més per jugar a aquesta nova ca-

tegoria on quasi tots els equips la hi tenen i poden entrenar com i quan volen, tant si plou com si neva. No perdre entrenaments és molt important.

Com a pista descoberta és de les millors i també els vestidors, encara que en aquests no s'hi juga. . .

- Quin aspecte destacaries de l'equip, la defensa o l'atac ?

- Tal vegada la defensa, encara que dins un equip ha de funcionar el conjunt. En aquest darrers anys l'equip ha estat dels que menys punts li han fet i mai no ha estat dels més poc anotadors. Això vol dir que tenim una bona defensa i un acceptable atac. Ens manca un bon tir de mitjana distància i exterior, això ho suplim amb lluita, amb un bon contraatac i corrent més que els altres.

- No t'hagués agradat més pujar per mèrits propis que noper la renúncia d'un altre equip ?

- M'hagués agradat més pujar per mèrits propis, allò que tu guanyes ningú t'ho regala. Encara que si hem pujat és perquè erem allà. Ningú no regala res, hem hagut de suar la camiseta molts de diumenges per arribar on som!

- Quin és l'objectiu d'enguany ?

- Mantenir la categoria i formar aquests joves per a que comencin a saber que és estar en un equip senior. Pels jugadors cadetes jugar a la 3a. autonòmica pot ser molt beneficiós, són l'equip del futur!

- Creus que a Campos la gent ha donat la importància que realment té a

aquest ascens a 3a. ? Nosaltres personalment pensam que no.

- Jo pens que tampoc. Perdre el darrer partit de promoció va ser com donar a entendre que no estàvem preparats per l'ascens.

He dubtat molt sobre la conveniència o no d'ascendir. Ens trobàvem davant dues possibles solucions: 1ª. jugar a la mateixa categoria, estar al capdavant i només jugar amb dos o tres equips de la nostra categoria. 2ona. jugar a una categoria més forta en la qual guanyarem pocs partits, però on aprendrem a situar-nos en el camp i a estar amb jugadors dels quals podem aprendre molt, perquè són bastant millors que els de l'altra categoria.

- Serà un any per aprendre i l'objectiu és mantenir la categoria, com he dit, per aconseguir-ho ja tendrem prou feina.

Com entrenador et trobes entre l'espasa i la paret, penses que si jugues en un grup guanyaràs molts de partits però aprendràs poc, en l'altre, en canvi, no se'n guanyaran tants però els al.lots aprendran molt i això és el que cercam.

- Quants partits heu fet durant la pretemporada i amb quins resultats ?

- Fins fa ben poc no hem sabut quan començaria la lliga, (això va ser dia 7 d'octubre) i per això ens dedicàvem, més que no a altra cosa, a l'aspecte físic i quasi sense veure la pista. Hem fet alguns amistosos que ens han servit per conjuntar l'equip de cara a la lliga. Jugàrem amb Almacenes Femenias de Lluçmajor, el resultat fou advers (61-40) i amb, el Porreres, un equip que l'any passat jugava amb nosaltres, i l'apallissàrem (91-60).

- Per acabar, què li demanaries a l'afició ?

- A l'afició de Campos li demanaria que ja que en aquests tres anys darrers ha passat gust de veure bon bàsquet, i que si la memòria no me falla només s'han perdut 4 partits, cosa que no poden dir molts equips, idè ara que venguin a animar i que tinguin un poc de paciència ja que segurament perdrem bastants de partits.

Serà un any per aprendre i l'objectiu és mantenir la categoria, com he dit, per aconseguir-ho ja tendrem prou feina.

- Moltes gràcies Joan i molta sort.

Josep A. Sala Toral.

I BEN AVIAT . . . LA NOVA GUIA DE CARRERS, COMERÇOS I EMPRESARIS DE CAMPOS.

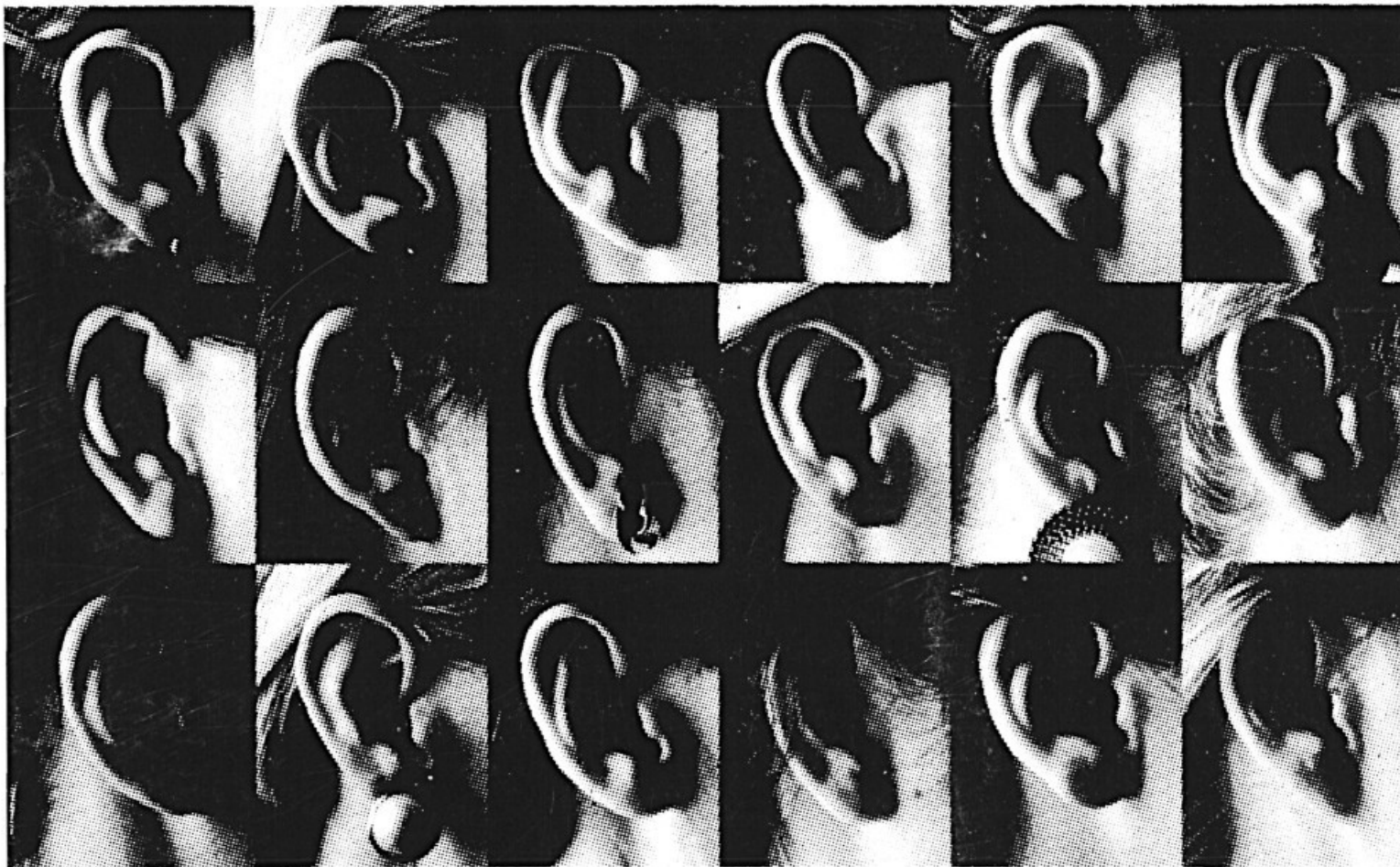
Aquestes darreres setmanes ja hem començat la fase de recollida dels noms dels comerços, empreses, empresaris, etc. de Campos per tal d'elaborar una completa guia de tots els establiments públics i serveis que pot oferir el nostre poble a campaners i visitants. La nostra intenció és publicar aquesta guia juntament amb una actualitzada guia de carrers del nostre poble. Si no hi ha res de nou, a la primavera de febrer ja distribuïrem aquesta útil publicació.

• HI PENSAREM AQUESTES FESTES ? •

Som tot orelles.

CLAVE

EL SERVEI
DE MENORS
de la Direcció
General de
Joventut ha posat
en funcionament
el Telèfon de la
Infància amb l'objectiu

d'informar i orientar sobre tots aquells
temes que entren dins l'àmbit
del món infantil, recollir denúncies i
queixes sobre situacions de greu conflicte
o risc per el menor i sensibilitzar a la
població dels problemes dels infants de la
nostra terra.

Per tot això posam al abast de les gent
de Balears un telèfon gratuït

900 301 391

que serà ates per personal qualificat en el
sector infantil.

Perquè actuar avui es millorar el nostre
demà. Cridau-nos. Som tot orelles.

**Per millorar el món dels infants
de la nostra terra.**

GOVERN BALEAR

CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDÈNCIA

Direcció General de Joventut

Servei de Menors